

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Finanční a ekonomické Informace

Dokumentační bulletin MF

Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů

11/2024

Prosinec

**Finanční a ekonomické
INFORMACE**
Dokumentační bulletin MF
**Přehled dokumentovaných článků,
knih a dalších informačních zdrojů**

Vydavatel:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora
a knihovna

IČ 00006947

Technická redakce:

Mgr. J. Machonský

Redakční rada:

Mgr. J. Benda, Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Bc. Libor Kadavý,
Mgr. M. Lukeš, Mgr. J. Machonský,
PhDr. L. Tvrdá, Mgr. E. Vaňová

Evid. číslo periodického tisku:

MK ČR E 18634

Identifikační číslo ISSN: 1804-7262

Redakce:

Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Distribuce:

Ministerstvo financí,
odbor Provoz ICT,
odd. Informační podpora a knihovna,
Letenská 15, 118 10 Praha 1
Tel.: 257 042 588
e-mail: knihovna@mfcz.cz

Číslo odevzdáno do tisku 31. 12. 2024
Vychází 1x měsíčně, zdarma

Elektronický archiv:

[https://knihovna.urad.mfcz.cz/
bulletin.php](https://knihovna.urad.mfcz.cz/bulletin.php) (intranet)

[http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/
sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/
dokumentacni-bulletin](http://www.mfcz.cz/cs/o-ministerstvu/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna/dokumentacni-bulletin) (internet)

Do čísla přispěli:

Ing. Mgr. T. Dudáčková,
Bc. I. Janoušková, Bc. L. Kadavý,
Mgr. M. Lukeš, PhDr. L. Tvrdá,
Mgr. E. Vaňová

Vážení čtenáři,

předkládáme Vám prosincové číslo dokumentačního bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE. Nabízí jako obvykle souhrn nejnovějších odborných článků, knih a jiných informačních zdrojů vztahujících se k problematice Ministerstva financí a jeho resortu.

V posledních letech začíná být čím dál tím zřejmější, že Evropská unie hraje ve světové ekonomice druhé housle. Příčiny tohoto stavu se pokusil nalézt ve své zprávě o konkurenceschopnosti bývalý ředitel Evropské centrální banky Mario Draghi. Jeho cílem bylo nejen identifikovat slabé stránky EU, ale i navrhnout nezbytná opatření, které mají potenciál přinést na starý kontinent potřebnou prosperitu. Velkým úspěchem jeho zprávy je ovšem už sám fakt, že vůbec vznikla (z popudu Evropské komise jako oficiální dokument) a že si tento bývalý italský premiér při jejím sepisování sundal růžové brýle a situaci analyzoval věcně a bez příkras. Jeho zpráva byla povětšinou přijímána kladně, ovšem našlo se i nemálo kritických hlasů. V přehledovém článku „Evropská konkurenceschopnost a ohlasy v českém i zahraničním tisku na zprávu Maria Draghiho“ se Vám pokusíme shrnout ty nejzajímavější analýzy a názory ze světového a českého tisku.

Věříme, že Vás pravidelný přehled nových informačních pramenů zaujme. Rádi Vám zajistíme plné texty článků i požadované knihy.

Mgr. Jiří Machonský

člen redakční rady

Texty publikované v tomto bulletinu nevyjadřují názor redakce ani nejsou oficiálním stanoviskem Ministerstva financí. Uvedené informace odrážejí aktuální trendy a komentáře v odborné literatuře.

AKTUALITY

ČNB v prosinci vydala **Zprávu o finanční stabilitě – podzim 2024**, viz: <https://www.cnb.cz/cs/financni-stabilita/publikace-o-financni-stabilite/>

Evropská komise vydala novou zprávu "**2025 Euro Area Report**", která přináší detailní analýzu hospodářského rozvoje eurozóny, zdůrazňuje klíčovou úlohu investic, rozvoje dovedností a inovací při podpoře dlouhodobého růstu a postupu zelené a digitální transformace, viz: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2025-euro-area-report_en.

Publikováno na webu MF

12.12.2024 byla publikována **Zpráva Ministerstva financí k Národnímu plánu obnovy - Daňové úlevy (podpora vozidel s nulovými emisemi)**, viz: <https://www.mfcr.cz/cs/dane-a-ucetnictvi/dane/danova-a-celni-legislativa/2024/zprava-ministerstva-financi-k-narodnimu-planu-obno-58131>

MF spouští na svých webových stránkách novou sekci věnující se **financování udržitelnosti**, viz: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/financovani-udrzitelnosti>

PF 2025

Redakce bulletinu Finanční a ekonomické INFORMACE a zaměstnanci odd. 5903 -Informační podpora a knihovna Vám přejí šťastný nový rok 2025. Věříme, že i v příštím roce Vám bude naše periodikum cenným zdrojem informací.

O B S A H

Podrobně k tématu.....	4
Evropská konkurenceschopnost a ohlasy v českém i zahraničním tisku na zprávu Maria Draghiho	4
Dokumentace českého a zahraničního tisku.....	10
Daně.....	10
Ekonomické vědy. Ekonomie	15
Finance. Bankovníctví. Měnový systém	15
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	18
Informatika. Počítače	21
Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace	21
Obchod. Cla. Mezinárodní finance	22
Podnik a podnikání	23
Pojišťovnictví. Sociální péče	23
Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství	24
Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé	24
Právo.....	26
Statistika. Demografie. Sociologie	30
Účetnictví	30
Veřejná správa	30
Veřejné finance. Rozpočet.....	32
Zdravotnictví	33
Životní prostředí	34
Životní úroveň	34
Ostatní	35
Přehled nových knih	42

Evropská konkurenceschopnost a ohlasy v českém i zahraničním tisku na zprávu Maria Draghiho

Mgr. Ing. Taťána Dudáčková

Oddělení 5903, [Informační podpora a knihovna](#), [Archiv vydaných čísel](#)

Záříjový přehledový článek bulletinu *Finanční a ekonomické informace* se věnoval novým impulzům k dokončení evropské unie kapitálových trhů, mj. i v souvislosti s financováním evropských strategických projektů. Integrace kapitálových trhů se dotkla také zpráva Maria Draghiho, bývalého guvernéra Evropské centrální banky a italského politika. Záběr Draghiho zprávy, jež byla zveřejněna na počátku září, byl ovšem širší a přesahoval téma kapitálových trhů. Dokument hojně citoval tisk, ve velké míře i domácí. V tomto článku bude krátce připomenut obsah dokumentu a budou představeny též vybrané reakce, ať už kritičtější, či pozitivnější, které se v návaznosti na vydání zprávy v posledních měsících v médiích objevily.

Obsah zprávy o konkurenceschopnosti a prvotní a obecnější ohlasy

Zpráva o konkurenceschopnosti, jež je dostupná ve dvou verzích¹ (stručnější o 69 stranách a podrobné o 328 stranách) k přečtení či stažení na webu Evropské komise, byla zpracována na žádost předsedkyně Evropské komise Ursuly von der Leyen². Plná verze zprávy³ je rozčleněna do dvou sekcí, sektorové politiky a horizontální politiky. Sekce sektorové politiky se skládá z deseti kapitol: energetika, kritické suroviny, digitalizace a pokročilé technologie, vysokorychlostní síť, výpočetní technika a umělá inteligence, polovodiče, energeticky náročná odvětví, čisté technologie, automobilový průmysl, obrana, vesmír, farmaceutický průmysl a doprava. U každé z oblastí jsou uvedena východiska a poté cíle a návrhy. Sekce o horizontálních politikách se věnuje těmto tématům: akcelerace inovací, odstraňování rozdílů v dovednostech, udržitelnost investic, vylepšení hospodářské soutěže, posilování správy věcí veřejných. Které body a která zjištění považuje autor zprávy za nejpodstatnější, je pak zřejmé z příspěvku *Mario Draghi outlines his plan to make Europe more competitive*⁴ Maria Draghiho pro týdeník *The Economist*. Draghi konstatuje, že hospodářský růst v EU zpomaluje už desítky let a životní úroveň evropských domácností zaostává za USA. Dosud toto nebyl problém, EU však čeká demografická krize. Pokud by si Evropská unie udržela současné tempo růstu produktivity, postačovalo by k udržení HDP na konstantní úrovni do r. 2050, vzhledem k „výzvam“ dnešní doby (digitalizace, obrana, dekarbonizace, zachování sociálního modelu) je ovšem zapotřebí tempo růstu HDP zásadně zvýšit. Ve zprávě jsou určeny hlavní příčiny oslabování EU spolu s řadou návrhů, jak konkurenceschopnost EU obnovit. Za tři hlavní úkoly Draghi považuje překlenutí inovační propasti mezi EU a USA, sladění dekarbonizace a konkurenceschopnosti, zvyšování bezpečnosti a snižování závislostí. Zásadní rovněž bude rozhodnout, jak investiční potřeby financovat. V tomto ohledu bude podstatná integrace evropských kapitálových trhů a přeměna vysokých úspor domácností na produktivní investice. Samotný soukromý sektor bez podpory sektoru veřejného však podle Draghiho nebude schopen investice financovat.

Bezprostředně po zveřejnění dlouho očekávané zprávy vyšla v tisku a podcastech řada neutrálních, pozitivních i kritičtějších reakcí. Vybrané body zprávy komentoval v příspěvku *Mario Draghi calls for*

¹ EVROPSKÁ KOMISE. *EU competitiveness: Looking ahead*. Online. [September 2024]. Dostupné z: https://commission.europa.eu/topics/strengthening-european-competitiveness/eu-competitiveness-looking-ahead_en#paragraph_47059. [cit. 2024-12-05].

² FOY, Henry. *Why the EU economy gives Mario Draghi 'nightmares'*. Online. In: FT.com. September 5 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/e718cca0-cbc1-4698-bcfb-d1796244ffe4>. [cit. 2024-12-05].

³ DRAGHI, Mario. *The future of European competitiveness: Part B | In-depth analysis and recommendations*. Online. September 2024. Dostupné z: https://commission.europa.eu/document/download/ec1409c1-d4b4-4882-8bdd-3519f86bbb92_en?filename=The%20future%20of%20European%20competitiveness_%20In-depth%20analysis%20and%20recommendations_0.pdf [cit. 2024-12-05].

⁴ *Mario Draghi outlines his plan to make Europe more competitive*. Online. *The Economist* (Online), Sep 9 2024. Dostupné z: Proquest, <https://www.proquest.com/docview/3101961112/478D9F20BD344055PQ>. [cit. 2024-12-05].

*joined-up thinking in Europe*⁵ pro Financial Times Martin Sandbu. Za „nejoriginálnější“, „nejpodstatnější“ a zároveň nejméně komentovanou část zprávy Sandbu považuje změnu způsobu, jakým EU rozhoduje – zapotřebí je větší synchronizace mezi státy, zohledňování evropské ekonomiky jako celku a sledování evropských cílů, ne pouze národních zájmů. Příkladem, kde se nepovedlo sladění klimatické a průmyslové politiky, je podle Draghiho automobilový průmysl. Draghi navrhuje vznik tzv. „rámce pro koordinaci konkurenceschopnosti“, vznik společných regulačních rámců (existovaly by vedle národních regulací, týkaly by se projektů ve vybraných oblastech a usnadnily by vstup malým inovativním podnikům na celý evropský trh), posílení většinového hlasování na úkor jednomyslnosti, více tzv. „koalic ochotných“ (společný postup zemí, které jsou ochotny učinit určitou změnu, aniž by bylo nutné nutit do spolupráce státy, které jsou proti) a společné financování investic na úrovni EU. Podle Sandbua by prosazení Draghiho procedurálních návrhů ušetřilo evropským lídrům náklady na prosazování opatření, navíc by se díky následnému hospodářskému růstu ekonomicky a politicky vyplatilo.

Článek týdeníku The Economist *Mario's mixed message: Europe's economy*⁶ zprávu nehodnotí ani zcela pozitivně, ale ani pouze kriticky. Zpráva je dle článku „chvályhodně přímočará“ a mnohá opatření, po kterých Draghi volá, jsou žádoucí (posílení integrace trhů, sjednocení rozhodování v oblasti veřejných investic či propojení sítí s elektřinou), zároveň je však Draghi až příliš „shovívavý“ vůči zastáncům podpory strategických odvětví, uvolnění hospodářské soutěže a pravidel státní podpory (jednoznačným protekcionistou ovšem není). Draghi dále podporuje zásadní zvýšení soukromých i veřejných investic, vyšším společným výdajům však nebudou nakloněny severské země. Kromě toho je opatření tolik, že hrozí, že si budou politici vybírat, co se jim hodí – tzn. že Draghiho doporučení státy využijí jako záminku pro oslabení pravidel hospodářské soutěže a státní podpory, dojde k posílení přehnaných intervencí a ještě většímu prohloubení problémů EU.

K politickým aspektům zprávy, několika odložením jejího vydání, k tomu, že zprávou zmiňované problémy evropské ekonomiky nejsou nijak nové i k Draghiho doporučením a jejich počtu se vyjadřuje článek *Kernziel Wettbewerbsfähigkeit*⁷ deníku Frankfurter Allgemeine Zeitung. Některé návrhy, jako např. dokončení vnitřního trhu či snížení byrokracie, mohou být pro EU prospěšné a mohou ji posunout kupředu, musely by se ovšem stát jádrem evropské politiky a muselo by dojít k celkové změně evropské mentality – např. pouhý vznik funkce viceprezidenta Evropské komise pro odstranění nadměrné byrokracie nestačí k vyřešení tohoto problému. Téma konkurenceschopnosti by se mělo stát ústřední, nemělo by být pouhým „derivátem“ jiných témat (Green Deal). Diskuzi o společných dluzích by bylo lepší odložit – jinak se začne EU místo starání se o vlastní konkurenceschopnost znovu hádat.

Najdou se ovšem i politici a komentátoři, kteří Draghiho zprávu kritizují ostřeji, jako např. bývalý řecký ministr financí Janis Varufakis, který v komentáři *Draghiho zpráva stvrzuje nezadržitelný úpadek Evropy*⁸ tvrdí, že investice i financování prostřednictvím společných evropských dluhopisů v minulosti sám (neúspěšně) navrhoval, že Draghi nyní tytéž nápady přináší pozdě a že dosud přijaté evropské nástroje (Next Generation EU, Green Deal) jsou nepodstatné. Zpráva je tak podle řeckého politika a ekonomika spíše „Draghiho labutí písní“ a stejně časem skončí v šuplíku jako jiné zprávy. Další výraznou kritičkou zprávy je pak publicistka a ekonomka Lenka Zlámalová. Ta v příspěvku *Zvrácená léčba evropského úpadku. EU vydala zprávu o svém zaostávání*⁹ pro E15 sice oceňuje přesnou identifikaci problémů evropské ekonomiky, zároveň ale nesouhlasí s navrhovaným způsobem financování investic. Rovněž komentář *Draghiho zpráva: vesměs mylná doporučení zasláná na*

⁵ SANDBU, Martin. *Mario Draghi calls for joined-up thinking in Europe*. Online. In: FT.com. September 12 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/b0fafa09-dd57-46dc-8539-69577ea8969e>. [cit. 2024-12-05].

⁶ *Mario's mixed message*. Online. The Economist. 2024, vol. 452, no. 9414, s. 10. ISSN 0013-0613. Dostupné z: Proquest, <https://www.proquest.com/docview/3103507707/fulltext/3A2D8D2BA1B540DCPQ>. [cit. 2024-12-05].

⁷ KAFSACK, Hendrik. *Kernziel Wettbewerbsfähigkeit*. Online. Frankfurter Allgemeine Zeitung. 11 Sep 2024: 15. ISSN 0174-4909. Dostupné z: Proquest, <https://www.proquest.com/docview/3102476967/fulltext/831CAAC1D92B47F7PQ>. [cit. 2024-12-05].

⁸ VARUFAKIS, Janis. *Draghiho zpráva stvrzuje nezadržitelný úpadek Evropy*. Online. In: Deník Referendum. 9. října 2024 v 11.02. Dostupné z: <https://denikreferendum.cz/clanek/36751-draghiho-zprava-stvrzuje-nezadrzitelny-upadek-evropy>. [cit. 2024-12-05].

⁹ ZLÁMALOVÁ, Lenka. *Zvrácená léčba evropského úpadku. EU vydala zprávu o svém zaostávání*. Online. In: E15.cz. 11. září 2024 · 06:30. Dostupné z: <https://www.e15.cz/nazory-a-analyzy/zvracena-lecba-evropskeho-upadku-eu-vydala-zpravu-o-svem-zaostavani-1418524>. [cit. 2024-12-05].

špatnou adresu¹⁰ Mojmíra Hampla, bývalého viceguvernéra ČNB, vyznívá kriticky – autor mj. nesouhlasí s tím, že Draghi považuje za nedotknutelný evropský sociální model a dekarbonizaci a že sice negativně hodnotí evropskou byrokracii, ale zároveň nepřichází s žádnými odvážnými návrhy na její odstranění, jako např. zrušení GDPR. Místo toho Draghi navrhuje kroky, které zazněly v minulosti už mnohokrát (federalizace EU). V pozitivnějším tónu naopak obsah zprávy shrnuje ekonom Petr Zahradník v článku **Draghi to popsál bez pokrytectví a růžových brýlí**¹¹. Stejně jako jiní autoři si cení Draghiho otevřenosti při identifikaci současného stavu evropské ekonomiky. Tvrzení, že pokud nedojde k nápravě ekonomických problémů, nebude EU schopná dále využívat své silné stránky a její smysl existence může být ztracen, nelze podle něj brát na lehkou váhu.

Někteří němečtí politici a komentátoři očekávatelně nesouhlasí s Draghiho návrhem na společné dluhové financování (jako např. bývalý eurokomisař a politik za CDU Günther Oettinger, který by nicméně připustil dluhové financování v oblasti obrany¹²), jiní ale připomínají i podle nich zásadnější sdělení zprávy. Novinář Moritz Koch v článku **Deutschland hat Mario Draghi nicht verstanden**¹³ uvádí, že Draghi je kvůli svým oceňovaným, avšak kontroverzním rozhodnutím v době krize eurozóny v Německu snadným terčem politiků. Za nejdůležitější pasáž zprávy Koch nepovažuje dluhové financování, nýbrž část, která poukazuje na přeregulovanost evropské ekonomiky. Evropská unie a Evropská komise nemají zatím jiný nástroj a pravomoci, než jsou regulace – musí tak svou roli „tvůrce pravidel“ náležitě využívat, aby Evropa získala mezinárodní autoritu (tzv. „bruselský efekt“). Do budoucna by se EU měla soustředit na jiné zdroje moci mimo paragrafů: musí se stát produktivnější tím, že odstraní tržní bariéry a uvolní inovační potenciál. To se může podle autora povést jedině, když se Německo stane konstruktivním partnerem v debatě o reformách. Další autoři (Lucas Guttenberg, Nils Redeker a Sander Tordoir) pak v Draghiho doporučeních vidí příležitost pro reformu německé ekonomiky a průmyslové politiky¹⁴.

Reakce na vybrané aspekty zprávy (regulace fúzí, srovnání kultury EU s USA, společné dluhy, aj.)

Kromě reakcí obecnější povahy se někteří autoři vyjadřovali i konkrétněji k některým aspektům či návrhům zprávy. Příspěvek **Mario Draghi confronts the EU's merger police**¹⁵ informuje o změnách, které by podle Draghiho měly nastat v oblasti hospodářské soutěže. Autoři doporučení považují za jedna z nejradikálnějších z celé zprávy – pokud by prošla, umožňovala by například fúzi podobnou chystané (avšak neuskutečněné) fúzi firem Alstom a Siemens v roce 2019. Na rozdíl od jiných ambiciózních návrhů předložených Mariem Draghim je reforma fúzí v souladu s aktuální politickou náladou v Bruselu. Menší evropské země i někteří představitelé jsou ale proti, obávají se, že diskuze o „evropských šampionech“ poslouží jako zástěrka pro umožnění větších konsolidací a posléze k růstu cen a oslabení investičních pobídek. Draghi konkrétně uvedl, že by se vazby mezi podniky mohly prověřovat na úrovni celé EU místo na vnitrostátní úrovni, že by podniky mohly spolupracovat s konkurenty na investicích do výzkumu a vývoje, či že by existoval režim dohledu nad potenciálně znepokojivými fúzemi až po jejich uskutečnění a ne předem.

¹⁰ HAMPL, Mojmír. *Draghiho zpráva: vesměs mylná doporučení zasláná na špatnou adresu*. Online In: echo24.cz. 4. října 2024. Dostupné z: <https://www.echo24.cz/a/HeQWJ/tydenik-echo-analyza-hampl-draghi-zprava-eu>. [cit. 2024-12-05].

¹¹ ZAHRADNÍK, Petr. *Draghi to popsál bez pokrytectví a růžových brýlí*. Online. In: e15.cz. 16. září 2024 · 20:00. Dostupné z: <https://www.e15.cz/nazory-a-analyzy/draghi-to-popsal-bez-pokrytectvi-a-ruzovych-bryli-1418632>. [cit. 2024-12-05].

¹² OETTINGER, Günther H. *Wie die EU wieder wettbewerbsfähig wird*. Online. In: Handelsblatt.com. 12.09.2024 - 03:49 Uhr. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/meinung/global-challenges/gastkommentar-global-challenges-wie-die-eu-wieder-wettbewerbsfaehig-wird/100067598.html>. [cit. 2024-12-05].

¹³ KOCH, Moritz. *Deutschland hat Mario Draghi nicht verstanden*. Online. In: Handelsblatt.com. 12.09.2024 - 15:34 Uhr. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/meinung/kommentare/kommentar-deutschland-hat-mario-draghi-nicht-verstanden/100068569.html>. [cit. 2024-12-05].

¹⁴ GUTTENBERG, Lucas; REDEKER, Nils a TORDOIR, Sander. *Warum der Draghi-Bericht eine Riesenchance für Deutschland ist*. Online. In: Handelsblatt.com. 17.09.2024 - 10:16 Uhr. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/meinung/gastbeitraege/gastkommentar-warum-der-draghi-bericht-eine-riesenchance-fuer-deutschland-ist/100069785.html>. [cit. 2024-12-05].

¹⁵ FOY, Henry; ESPINOZA, Javier a TAMMA, Paola. *Mario Draghi confronts the EU's merger police*. Online. In: FT.com. September 9 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/515d5a42-a760-42f1-9afa-89d4dc2a99>. [cit. 2024-12-05].

Martin Wolf, ekonomický komentátor deníku Financial Times, se v příspěvku *Draghi is trying to save Europe from itself*¹⁶ věnuje po úvodním shrnutí závěru zprávy podrobněji tématu „roztříštěnosti“ (fragmentace). Ta Evropskou unii zásadně poškozují a ve srovnání s nadměrnou či nevhodnou regulací nebo nadměrným konzervatismem je pro EU nejničivější. V EU roztříštěných sektorů bez jednotného trhu existuje více (trh s kapitálem, univerzitní vzdělávání, podpora výzkumu a inovací, obrana či energetika). Náprava by vyžadovala radikální reformy, jejich prosazení je však v době rostoucího nacionalismu, který jakoukoli snahu o hledání společného řešení ještě více komplikuje, spíše nepravděpodobné.

Janan Ganesh se v komentáři *Why Europe will not catch up with the US*¹⁷ pro Financial Times věnuje kulturním i strukturálním výhodám Spojených států ve srovnání s EU. Spojené státy žádné hodnotící zprávy podobné Draghiho zprávě nepotřebují k tomu, aby si vedly lépe. Rozdíly mezi USA a EU Ganesh vidí v nesrovnatelně nižším rozpočtu EU oproti federálnímu rozpočtu USA, vyšším očekávání Evropanů od sociálního státu i nedokončení jednotného trhu. Spojené státy disponují výhodou dominantního jazyka, kulturní bariéry pro rozšíření podnikání jsou tak oproti Evropě nižší. Objevují se i novější rozdíly mezi oběma regiony, a to v mediánu věku či dostupnosti nerostných surovin (ropná břidlice). Autor tak dochází k závěru, že je poněkud překvapivé, že propast mezi USA a EU není ještě hlubší. Plán, jehož proveditelnost není pravděpodobná z kulturních a politických důvodů, není podle Ganeshe dobrý plán.

Rovněž Lubomír Lízal, bývalý člen bankovní rady ČNB, ve svém rozsáhlém komentáři *Zachránil euro, teď popisuje agónii EU. Jak chápat Draghiho nekrolog evropské ekonomiky*¹⁸ pro lidovky.cz rozebíral řadu různých aspektů zprávy – a mnohé z nich se také týkají hluboce ukotvených specifik evropské ekonomiky. Například důvodem, proč rizikovní investoři upřednostňují Spojené státy, je vyšší míra přerozdělování v EU, a v důsledku toho i nižší konečné výnosy pro investory spolu s celkově silnější důvěrou v transparentnost amerického trhu. Spojené státy dále oproti EU podle autora nacházejí větší rovnováhu mezi „mocí centra“ a zachováním konkurence. V neposlední řadě autor uvádí, že Draghi při samotném sepsání zprávy dokument nedostatečně konzultoval se zástupci střední Evropy, mladší členské státy EU přitom rostly v poslední době rychleji a mají specifické zkušenosti s reformami svých ekonomik. Stížnosti na nedostatečnou konzultaci zprávy se střední Evropou zazněly ostatně i z Polska¹⁹ a podobně se vyjádřili pro FT i někteří další čeští představitelé²⁰.

Wolfgang Münchau, bývalý komentátor FT, v příspěvku *Accelerating in the wrong direction*²¹ na webu Eurointelligence z poloviny října uvádí, že hlavním problémem evropské ekonomiky je nesprávná alokace kapitálu do starých průmyslových odvětví a nedostatek veřejných investic v některých velkých zemích EU. Draghiho zpráva se týká spíše produktivity než konkurenceschopnosti. Münchau v této souvislosti varuje před rizikem, že se EU bude snažit řešit problém nevhodnými nástroji (že se bude snažit zvýšit produktivitu pomocí agendy zaměřené na konkurenceschopnost), což by mohlo vést k přesouvání prostředků do starých odvětví (automobilový průmysl) za cenu ještě vyššího zadlužení a nižších veřejných investic. Münchau dále mj. upozorňuje na nejasné vymezení pojmu „konkurenceschopnost“ a rozebírá i to, do jaké míry skutečně fungovala agenda konkurenceschopnosti bývalého německého kancléře Gerharda Schrödera. Zároveň Münchau zdůrazňuje potřebnost kapitálových trhů, které přerozdělí finance směrem k firmám, jež jsou schopny lépe rozhodovat o investicích (v případě evropských automobilek o investicích do technologií 21. století).

¹⁶ WOLF, Martin. *Draghi is trying to save Europe from itself*. Online. In: FT.com. September 17 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/47d28f39-6f9d-4c46-9e36-c45a9f398a62>. [cit. 2024-12-05].

¹⁷ GANESH, Janan. *Why Europe will not catch up with the US*. Online. In: FT.com. September 18 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/298008a0-b75d-4062-9cb1-86b12ac30fbd>. [cit. 2024-12-05].

¹⁸ LÍZAL, Lubomír. *Zachránil euro, teď popisuje agónii EU. Jak chápat Draghiho nekrolog evropské ekonomiky*. Online. In: lidovky.cz. 17. října 2024 5:00. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/orientace/draghi-report-regulace-produktivita-eu-vydaje.A241016_133738_in_orientacer_halu. [cit. 2024-12-05].

¹⁹ ČTK. *Draghi se měl při psaní zprávy o konkurenceschopnosti EU obrátit na nás, stěžují si Poláci*. Online. In: Euractiv.cz. 1. 10. 2024. Dostupné z: <https://euractiv.cz/section/ekonomika/news/draghi-se-mel-pri-psani-zpravy-o-konkurenceschopnosti-eu-obratit-na-nas-stezuji-si-polaci/>. [cit. 2024-12-05].

²⁰ MINDER, Raphael. *Mario Draghi's 'old Europe' mindset overlooked eastern dynamism, ministers complain*. Online. In: FT.com. September 26 2024. Dostupné z: <https://www.ft.com/content/c69137b1-213f-4aa8-8407-ad6fa5c6201d>. [cit. 2024-12-05].

²¹ MÜNCHAU, Wolfgang. *Accelerating in the wrong direction*. Online. In: Eurointelligence.com. 14 October 2024. Dostupné z: Webarchive, <https://web.archive.org/web/20241122163223/https://www.eurointelligence.com/page-3>. [cit. 2024-11-22].

Daniel Stelter v komentáři *Konzept gefährdet den Fortbestand der EU pro Handelsblatt*²² zpochybňuje schopnost německé ekonomiky zaručit se za společné dluhy EU a pomáhat prostřednictvím německých transferů vysoce zadluženým státům. Místo souhlasu se společným dluhem by Německo nejprve mělo samo investovat do své infrastruktury, školství i digitalizace a pokusit se snížit ceny energií i za cenu změny směřování energetické transformace. Evropská unie bude podle Steltera existovat jen s ekonomicky silným Německem, pokud by Německo plnilo Draghiho doporučení a zadlužovalo se za ostatní bez ničeho dalšího, ohrozilo by budoucnost EU.

Draghiho zpráva a její dopad na střední Evropu a ČR

Jak již bylo zmíněno, Draghiho zpráva rezonovala též v českých médiích. Ekonom Zdeněk Drábek se v příspěvku *Česko jako muzeum? Žádejme aktivnější průmyslovou politiku*²³ domnívá, že Draghiho zpráva jako by byla psána na míru přímo Česku – jak Draghi, tak komentátor FT Martin Wolf poukazují na statickou průmyslovou strukturu v eurozóně, přičemž Česko je podle Drábka klasickým případem problémů, které zpráva zmiňuje. Česká ekonomika podle Drábka stagnuje právě kvůli nízké konkurenceschopnosti způsobené statickou strukturou průmyslu. Průmyslu dominuje automobilový sektor a zbrojařství, úspěch ostatních průmyslových sektorů je pak nahodilý. Jednou z příčin je systém pobídek, jako např. nastavení politiky směnného kurzu. Autor by Česku doporučoval aktivnější průmyslovou politiku, z konkrétních opatření pak radí lépe využívat nástroje pro konkurzní vyrovnání, bankrot a přesun neefektivně využívaných zdrojů dynamičtějším firmám. ČR by měla více podporovat start-upy a tzv. jednorožce.

Miroslav Zámečník v reakci na Draghiho zprávu v příspěvku *Komentář: Co nám říká Draghiho zpráva? Bez větší federalizace se EU nezmátoří*²⁴ mimo jiné uvádí, že Evropská unie je přeregulovaná, další regulaci však přidávají samotné členské země – Česká republika je podle něj přeborníkem v tzv. „gold platingu“ (zprísňování evropské legislativy při její transpozici do národních předpisů). Česko by z racionálního pohledu podle autora mělo mít zájem na větším evropském rozpočtu a federalizaci, ale politicky jsou tyto myšlenky obtížně průchodné. EU bude ovšem těžko konkurovat jiným velmocem, pokud nezíská více pravomocí, kompetencí a peněz. To Zámečník dokládá na příkladu vědy a výzkumu – rozpočet na vědu a výzkum v EU dalece přesahuje výdaje zahraničních technologických firem na tutéž oblast, navýšení rozpočtu je přitom obtížné, EU by musela jinde ubrat a to by bylo politicky těžko obhajitelné.

O možných rizicích Draghiho strategie pro ČR hovoří článek Petra Holuba *Lepší než Amerika? Co přinese a vezme Draghiho plán na záchranu Evropy*²⁵. Podle Holuba hrozí, že dojde ke zmrazení dosavadních rozdílů v produktivitě v EU a že Češi přestanou dohánět západ Evropy – Draghi podle něj doporučuje rozdělovat evropské dotace na technologie ve všech členských státech bez rozdílu a nemá v úmyslu urychlit vzestup nových členských států EU.

Tím, zda je český státní rozpočet na rok 2025 v souladu s Draghiho zprávou, se zabývala Klára Votavová v článku *Evropa zaostává za USA a Čínou, k prosperitě by se musela proinvestovat. A co na to český rozpočet?*²⁶. Autorka, výzkumná pracovnice think tanku Europeum, je v tomto ohledu spíše kritičtější. Zabývá se tím, zda je financování vědy a výzkumu v ČR skutečně postačující a poukazuje na nedostatek

²² STELTER, Daniel. *Konzept gefährdet den Fortbestand der EU*. Online. In: Handelsblatt.com. 17.09.2024 - 09:12 Uhr. Dostupné z: <https://www.handelsblatt.com/meinung/homo-oeconomicus/gastkommentar-draghi-plan-gefaehrdet-den-fortbestand-der-eu-01/100068635.html>. [cit. 2024-12-05].

²³ DRÁBEK, Zdeněk. Česko jako muzeum? Žádejme aktivnější průmyslovou politiku. *Hospodářské noviny*. 14. října 2024, roč. LXVIII, č. 200, s. 13. ISSN 0862-9587.

²⁴ ZÁMEČNÍK, Miroslav. *Komentář: Co nám říká Draghiho zpráva? Bez větší federalizace se EU nezmátoří*. Online. In: Hrot24.cz. 18. září 2024. Dostupné z: Webarchive, <https://web.archive.org/web/20240918133628/https://www.hrot24.cz/clanek/komentar-co-nam-rika-draghiho-zprava-bez-vetsi-federalizace-se-eu-nezmatori>. [cit. 2024-09-18].

²⁵ HOLUB, Petr. *Lepší než Amerika? Co přinese a vezme Draghiho plán na záchranu Evropy*. Online. In: Seznam Zprávy. 9. 9. 2024 14:00. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/ekonomika-finance-lepsi-nez-amerika-co-prinese-a-vezme-draghiho-plan-na-zachranu-evropy-260671>. [cit. 2024-12-05].

²⁶ VOTAVOVÁ, Klára. *Evropa zaostává za USA a Čínou, k prosperitě by se musela proinvestovat. A co na to český rozpočet?* Online. In: Deník N. 19. září 2024 7:08. Dostupné z: <https://denikn.cz/1526010/evropa-zaostava-za-usa-a-cinou-k-prosperite-by-se-musela-proinvestovat-a-co-na-to-cesky-rozpocet/>. [cit. 2024-12-05].

manévrovacího prostoru českého rozpočtu kvůli vysokým mandatorním výdajům. Zároveň Votavová připomíná, že investice v ČR závisí na evropských фондах, jejich přísun je ale po roce 2027 nejasný.

Draghiho doporučení pro automobilový průmysl hodnotil v článku Terezy Čapkové *Draghiho zpráva zůstane jen studií, bez akce napříč EU změna nebude, varují odborníci na automotive*²⁷ Petr Knap z poradenské společnosti EY. Draghi podle Knapa trefně pojmenovává současné problémy automobilového průmyslu (transformační procesy v tomto průmyslu, klesající konkurenceschopnost vzhledem k Číně i konkrétní problémy, jako vysoké náklady, technologické zaostávání a rostoucí závislost na dovozu materiálu a technologií). Pozitivně hodnotí Knap i deset doporučení pro automobilový průmysl, návrhy nicméně bude obtížné zrealizovat. Zmíněná doporučení zpráva uvádí v tabulce na s. 152²⁸, na dalších stranách je pak dále rozvádí. Draghi mj. navrhuje vypracování průmyslového akčního plánu EU pro automobilový průmysl a posílení koordinace v hodnotovém řetězci či vznik ucelené digitální politiky pro automobilový průmysl.

O některých názorech zástupců české státní správy prezentovaných na uzavřeném semináři v Poslanecké sněmovně informoval příspěvek Ondřeje Housky *Evropa chystá velké změny podle Draghiho, které mají „nakopnout“ byznys. Bude Česko proti všemu?*²⁹. Podle jednoho z nejmenovaných řečníků má zpráva potenciál dlouhodobě ovlivnit fungování Evropy, dalšího pak zaujal požadavek na dočasné pozastavení nové regulace a zhodnocení regulace stávající. ČR je skeptičtější vůči integraci kapitálových trhů, změně společného evropského rozpočtu či vzniku společných evropských dluhopisů.

Do jaké míry budou doporučení Maria Draghiho evropskými státy naplněna, je otázkou – politická ožehavost některých záměrů je zřejmá a možnost, že Draghiho rady zůstanou nevyslyšeny, zaznívala v řadě příspěvků, které posloužily jako podklad pro tento článek. Do určité míry váhavost členských zemí dokládá i jedna z nejnovějších zpráv, která se zatím v době přípravy tohoto článku k Draghiho zprávě vyskytla. Dle prosincového příspěvku pro magazín Politico *Back off, Mario! Capitals do not like the taste of Draghi's telecom medicine*³⁰ členské státy nesouhlasí s deregulací v oblasti telekomunikací a uvolněním pravidel pro fúze. Tyto kroky měly usnadnit zvětšování evropských poskytovatelů telekomunikačních služeb a ulehčit jim realizaci investic do modernizace sítí.

²⁷ ČAPKOVÁ, Tereza. *Draghiho zpráva zůstane jen studií, bez akce napříč EU změna nebude, varují odborníci na automotive*. Online. In: Česká justice. 12. 09. 2024. Dostupné z: <https://www.ceska-justice.cz/2024/09/draghiho-zprava-zustane-jen-studii-bez-akce-napric-eu-zmena-nebude-varuji-odbornici-na-automotive/>. [cit. 2024-12-05].

²⁸ DRAGHI, Mario, ref. č. 3.

²⁹ HOUSKA, Ondřej. *Evropa chystá velké změny podle Draghiho, které mají "nakopnout" byznys. Bude Česko proti všemu?* *Hospodářské noviny*. 2. října 2024, roč. LXVIII, č. 192, s. 5. ISSN 0862-9587.

³⁰ POLLET, Mathieu. *Back off, Mario! Capitals do not like the taste of Draghi's telecom medicine*. Online. In: Politico, December 4, 2024 5:53 am CET. Dostupné z: <https://www.politico.eu/article/back-off-mario-draghi-capitals-do-not-like-telecom-medicine-competitiveness/>. [cit. 2024-12-05].

Daně

Franz Jürgen Marx

150 Jahre Maßgeblichkeitsgrundsatz : Zwischenbilanz und Prognose

150 let zásady přiměřenosti : mezibilance a prognóza

Finanz-Rundschau, Jg. 106, (2024) Nr. 21, s. 969-976

Příspěvek rekapituluje 150 let platnosti tzv. zásady přiměřenosti, v současnosti kodifikované v § 5 odst. 1 větě 1 zákona o dani z příjmů (EStG). Ohlíží se za historickými kořeny uzákonění tohoto principu (poprvé v r. 1874), s důrazem na období do r. 1920. Sleduje linii praxe, určující finanční produktivitu plynoucí z tržní činnosti jako základ pro zdanění zisků, a v závěru se stručně věnuje současné debatě o zachování tohoto principu v chystaném návrhu zákona „Vereinfachte Unternehmenssteuer“ (zjednodušená podniková daň). - Poznámky.

Pavel Novák

Daň z nemovitých věcí

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 25, (2024) č. 11-12, s. 30-34

Autor seznamuje se zásadními změnami v dani z nemovitých věcí, které přinesl zákon č. 349/2023 Sb. (konsolidační balíček) s účinností od 1.1.2025. Upozorňuje na význam koeficientů, které konsolidační balíček pozměnil; i z toho důvodu začnou jednotlivé obce ovlivňovat koeficienty svými vyhláškami, tzn. budou ovlivňovat výši daně. V článku jsou přehledně shrnuty změny v předmětu a základu daně u pozemků, změny v osvobození od daně u pozemků, změny v osobě poplatníka a v osvobození od daně ze staveb. Poté autor představuje úpravu a použití koeficientu podle počtu obyvatel, inflačního koeficientu a místního koeficientu. -- Více ke změnám daně z nemovitých věcí a metodickým pokynům viz Daňový a účetní TIP č. 24/2024, s. 1-5.

Gianmaria Alberto Carlo Favalaro

Exchange of tax information in the aftermath of brexit : rethinking the role of bilateral and multilateral standards as a result of the United Kingdom's departure from the DAC framework

Výměna daňových informací v důsledku brexitu : zvažování úlohy dvojstranných a vícestranných standardů poté, co Velká Británie opustila rámec směrnice DAC

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 8, p. 342-354

Brexit znamenal unikátní výzvu s ohledem na výměnu daňových informací a správní spolupráci mezi členskými státy EU a Velkou Británií. Autor zvažuje, do jaké míry mohou nejnovější mezinárodní standardy a příslušné daňové smlouvy nahradit odstoupení Velké Británie od evropské směrnice o správní spolupráci v oblasti daní (2011/16/EU, DAC) a od evropské směrnice o vzájemné pomoci při vymáhání daňových pohledávek (2010/24/EU, MARD). - Poznámky.

Paul Radcliffe and Reinhart Devisscher

FASTER - a European withholding tax directive to remove obstacles to cross-border investment while combating tax fraud and abuse

FASTER - evropská směrnice o srážkové dani k odstranění překážek pro přeshraniční investice v době potírání daňových podvodů a zneužití

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 8, p. 355-361

Autoři přibližují návrh Evropské komise na vydání směrnice k jednotnému systému uplatňování srážkové daně (Faster and Safer Relief on Excess Withholding Taxes; FASTER), jenž byl v květnu 2024 politicky odsouhlasen na setkání ECOFIN. Předmětem směrnice je zlepšení způsobu vybírání srážkové daně z dividend a úroků z cenných papírů obchodovaných na veřejných trzích a rozšíření schopnosti členských států předcházet potenciálním daňovým podvodům. Článek se zaměřuje na procesní rámec srážkové daně pro investory, kteří nejsou daňovými rezidenty, charakterizuje obsah návrhu směrnice, na koho se bude vztahovat a jak bude fungovat. Rozebírá také požadavky na vykazování dle FASTER. - Poznámky.

Cihat Öner and Ricardo Garcia Antón

General report - An analysis of anti-tax avoidance approaches in nine European countries : an update to the conclusions of the first meeting of the European Association of Tax Law Professors in 1999

Souhrnná zpráva - analýza přístupů vůči vyhýbání se daním v devíti evropských státech : aktualizace závěrů prvního setkání Evropského sdružení profesorů daňového práva z r. 1999

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 9, p. 377-385

Úvodní souhrn zjištění, která se vztahují k porovnání přístupů k vyhýbání se daním a daňovým únikům ve vybraných evropských státech v r. 1999 a v r. 2024. Problematika je analyzována na osmi daňových příkladech, které jsou základem pro zkoumání konceptu vyhýbání se daním v Rakousku, Belgii, Finsku, Francii, Německu, Nizozemsku, Španělsku, Švédsku a ve Velké Británii. Autoři upozorňují na posun v nahlížení na daňové úniky a na legislativní vývoj oblasti za uplynulých 25 let (GAAR, ATAD, SAAR, post-BEPS). - Poznámky. -- Navazující zprávy z jednotlivých zemí jsou publikovány na s. 386-417. -- Zpráva z r. 1999 byla publikována v European taxation č. 3/1999, s. 92-135 a č. 6/1999, s. 222-228.

Heinrich Weber-Grellet

Gesellschafterfinanzierung im Lichte des Bilanzsteuerrechts

Financování ze strany akcionářů ve světle daňového bilančního práva

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 42, S. 2519-2528

Článek poskytuje souhrnný přehled různých forem financování ze strany akcionářů a jejich ošetření v rámci daňového bilančního práva. Forma financování závisí na ekonomických, obchodněprávních a daňověprávních hlediscích. K dispozici je celá řada možností - vlastní nebo cizí kapitál, otevřené a skryté vklady, ale také různé hybridní formy. Z hlediska daňového bilančního práva je rozhodující, zda, za jakých podmínek a v jakém rozsahu vedou příslušná opatření k realizaci zisku. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M7.

Pavel Novák

Kontrolní hlášení : pokuty

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 25, (2024) č. 11-12, s. 39-43

Kontrolní hlášení DPH bylo zavedeno jako efektivní prostředek k odhalování daňových úniků a podvodů. Pro plátce daně vznikly povinnosti spojené s jeho zpracováním, podáním a také sankce v případě nesplnění povinnosti pro jeho podání (především nedodržení lhůty pro podání kontrolního hlášení DPH). Článek přibližuje pravidla pro lhůty, postup při nesplnění povinnosti související s kontrolním hlášením a v případě pochybností správce daně o správnosti KH. Poté autor podrobněji rozebírá sankce za porušení povinnosti (pokuta, poloviční pokuta, vyloučení vzniku pokuty a prominutí pokuty). Věnuje se rovněž pokynu GFŘ D-29, který upravuje postup orgánů Finanční správy ČR při rozhodování o prominutí pokuty za nepodání kontrolního hlášení. Problematika je dokreslena několika příklady.

Ivan Macháček

Nabytí zaměstnaneckých akcií a jejich daňové řešení

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 19, (2024) č. 11-12, s. 65-69

Článek se věnuje problematice daňového řešení nabytí zaměstnaneckých akcií (opcí) z hlediska zákona o daních z příjmů a jeho změn na základě zákona č. 462/2023 Sb. Po vymezení zaměstnaneckých akcií v zákonu o obchodních korporacích autor přibližuje daňové řešení platné do konce r. 2023, které stanovuje, že cenové zvýhodnění nabytých akcií (nepeněžní příjem zaměstnance) se stává předmětem zdanění u zaměstnance v okamžiku jeho uplatnění, tzn. při vlastním nabytí akcií za nižší cenu. Zákonem č. 462/2023 Sb. došlo k výrazné úpravě ve zdanění zaměstnaneckých akcií s účinností od 1.1.2024; dochází k odložení okamžiku zdanění příjmu zaměstnance z nabytí zaměstnaneckých akcií. Autor následně rozebírá vazbu daňového řešení na stanovení vyměřovacího základu pro odvod pojistného a na změny v souvislosti se zákonem č. 163/2024 Sb. V závěru přibližuje problematiku prodeje zaměstnaneckých akcií z hlediska zákona o daních z příjmů.

Jana Ledvinková

Pořízení zboží plátcem z jiného členského státu v podmínkách zákona o DPH v roce 2024

Účetní a daně, Sv. 27, (2024) č. 10, s. 36-41

Při pořízení zboží z jiného členského státu musí být z pohledu odběratele, plátce daně, splněny základní podmínky, které uvádí § 16 zákona o dani z přidané hodnoty. Aby bylo pořízení zboží z Evropské unie

předmětem české daně, musí být kromě jiného pořízeno za úplat. Místem plnění je místo, kde se zboží nachází po ukončení odeslání nebo přepravy pořizovateli. Plátce musí zjistit, v jakém postavení z hlediska zákona o DPH je jeho dodavatel (osoba registrovaná k dani, osoba povinná k dani, osoba nepovinná k dani). Autor charakterizuje podmínky pro režim pořízení zboží, typy pořízení zboží a povinnost plátce přiznat pořízení zboží z jiného členského státu. Doplněno příklady.

Luděk Pelcl

Právo stavby a DPH

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 25, (2024) č. 11-12, s. 47-52

Z pohledu zákona o dani z přidané hodnoty je zřízení práva stavby dodáním zboží, které je současně i dodáním věci nemovitě. Místem plnění při poskytnutí služby vztahující se k právu stavby je místo, kde se nachází pozemek zatížený právem stavby. Poskytnutí práva může být zdanitelným plněním nebo plněním osvobozeným od DPH se ztrátou nároku na odpočet DPH. Autor postupně rozebírá daňový postup v případě práva stavby (k pozemku bez existující stavby; k pozemku, na kterém již existuje stavba), pojem "kolaudační souhlas po podstatné změně stavby" a možné změny nehmotného práva stavby na hmotné právo stavby. Dále se věnuje stavebnímu platu a DPH, komplikacím souvisejícím se zjištěním pořizovací ceny, změně sazby DPH a nesprávnému uplatnění výše DPH u stavebních platů.

Ivan Macháček

Prodej cenných papírů a podílu obchodní korporace

Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále, Sv. 25, (2024) č. 11-12, s. 23-26

Autor přibližuje podmínky pro osvobození úplatného převodu cenných papírů (akcií a podílových fondů) a podílů v obchodní korporaci u poplatníka daně z příjmů fyzických osob, dále se zabývá zdaněním těchto příjmů při nedodržení zákonných podmínek pro jejich osvobození od daně. Blíže rozebírá daňové řešení jak v r. 2024, tak v r. 2025, v návaznosti na změny vyplývající ze zákona č. 349/2023 Sb. S účinností od 1.1.2025 stanoví nové ustanovení § 4 odst. 3 zákona o dani z příjmů limit osvobození od daně v souhrnné výši obou příjmů na částku 40 milionů Kč. -- Příklady z praxe viz s. 27-29.

Stefan Köhler

Steuergesetze schaden dem Standort

Daňové zákony škodí místu plnění

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 224 (19.11.2024), S. 30

Komplikovaný německý systém prevence daňových úniků zatěžuje podniky působící v Německu častou duplicitou povinně poskytovaných údajů a výkazů. Jedná se zejména o povinnosti vycházející z iniciativy BEPS (Base erosion and profit shifting), např. nařízení o zdanění připočtením a přihlašovací povinnost při vzniku přeshraničního zdanění. Administrativní zátěž podle autora není úměrná výsledku a sílí trend plnění ohlašovací povinnosti daní jinde, než v Německu, což je dlouhodobě kontraproduktivní.

Francesca Amaddeo

Toward a global minimum tax on ultra-high-net-worth individuals?

Globální minimální daň pro extrémně majetné jedince?

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 9, p. 418-426

Příspěvek poskytuje informace o návrhu zemí G20 na zdanění extrémně bohatých jedinců prostřednictvím harmonizované globální minimální daně ("global minimum tax on ultra-high-net-worth individuals"). Návrh vytvořil francouzský ekonom Gabriel Zucman na základě předchozích analýz zdanění fyzických osob, zvýhodněných zvláštních daňových režimů a behaviorálních aspektů zdanění majetku. Cílem nového mezinárodního systému zdanění bohatých je dlouhodobé zamezení daňových úniků se zohledněním suverenity členských států v daňových záležitostech. Autor shrnuje pojetí a strukturu návrhu globální minimální daně pro extrémně majetné jedince a dále přibližuje jednání o daňových otázkách špiček G20 v červenci 2024 v Brazílii i prohlášení ministrů skupiny G20 o mezinárodní daňové spolupráci. - Poznámky.

Zdeněk Morávek

Uplatnění nároku na odpočet daně u příspěvkových organizací jako plátců DPH

Účetní a daně, Sv. 27, (2024) č. 10, s. 18-24

Správné uplatnění nároku na odpočet daně je z pohledu příspěvkových organizací jedním z největších problémů v celém systému DPH. Obecně platí, že plátce je oprávněn k odpočtu daně na vstupu u přijatého zdanitelného plnění, které v rámci svých ekonomických činností použije pro stanovené účely. Velký problém ale představuje pro příspěvkové organizace krácení nároku na odpočet DPH. Autor představuje způsob výpočtu nároku na odpočet daně v krácené výši a dva základní způsoby uplatnění odpočtu daně v poměrné výši (poměrový koeficient a jeho výše). Doplněno praktickými příklady. -- Pokračování tématu (odpočet daně v krácené výši) viz Účetní a daně č. 11/2024, s. 3-9.

Tetiana Dulik, Viktoriia Taranenko, Tetiana Aleksandriuk, Nataliia Shevchenko and Nadiia Topolenko
The use of tax incentives to attract foreign investments to Ukraine : a solution to the current economic instability

Využití daňových pobídek pro přilákání zahraničních investic na Ukrajinu : řešení současné hospodářské nestability

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 10, p. 465-474

Po vojenském vpádu Ruska na Ukrajinu v únoru 2022 se významně zvýšilo ohrožení zahraničních investic přicházejících do země a investoři potřebovali další důvody pro financování projektů. Příspěvek přináší analýzu účinnosti zavedených daňových pobídek na Ukrajině, které jsou zaměřeny na rozvoj hospodářství a příspěvi k poválečné obnově země. Detailně rozebírá různé typy daňových pobídek a stimulů i další opatření na podporu investičního prostředí, analyzuje činnost mezinárodních agentur a fondů, které zajišťují financování (ECA, MIGA), a zmiňuje i návody daňové správy pro investory k čerpání pobídek. Autorky hodnotí efektivitu zaměřenou na přilákání zahraničních investic na Ukrajinu jako významnou a podpořenou dalšími faktory (daňové změny, právní ochrana investic, modernizovaný postup registrace a rozšíření komunikační infrastruktury). - Poznámky.

Hendrik Hübner, Steven Letzner

Die Verfassungsmäßigkeit der Besteuerung der Energiepreispauschalen I und II und Überlegungen zu Gestaltungsmöglichkeiten zukünftiger (steuerlicher) Transferzahlungen. Teil 2
Ústavnost zdanění energetických paušálů I a II a úvahy k možnostem formování budoucích (daňových) plateb. Díl 2

Finanz-Rundschau, Jg. 106, (2024) Nr. 20, S. 938-942

Příspěvek se zamýšlí nad možnostmi dalšího utváření legislativy, která souvisí s mimořádnými příspěvky Energiepreispauschal I a II (EPP I a II). Podrobněji se věnuje možnostem poskytnutí příspěvků osvobozených od zdanění ve smyslu příjmu (resp. ze závislé činnosti), možnosti částečného zdanění, zdanění výlučně v rámci základního daňového výměru a možnosti daňového dobropisu v rámci příslušného výměru daně. - Poznámky. -- První část článku viz Finanz-Rundschau č. 18/2024, s. 836-849.

Václav Benda

Zvláštní režim pro malé podniky od 1.1.2025

Účetní a daně, Sv. 27, (2024) č. 11, s. 19-26

S účinností od 1.1.2025 bude novelou zákona o DPH ve vazbě na evropské předpisy zaveden zvláštní režim pro malé podniky. Nově bude osoba povinná k dani, která má sídlo v jiném členském státě a která bude malým podnikem, osvobozena od povinnosti uplatňovat daň z přidané hodnoty v tuzemsku. V návaznosti na zavedení režimu pro malé podniky budou provedeny změny ve vymezení obratu a v pravidlech pro registraci osob povinných k dani jako plátců daně při překročení limitu obratu. Autor vysvětluje podmínky pro využití zvláštního režimu pro malé podniky. Návazně s využitím příkladů představuje pravidla uplatnění tohoto režimu pro tuzemsko v případě osoby povinné k dani v jiném členském státě a pravidla pro uplatnění režimu pro malé podniky pro jiný členský stát v případě osoby povinné k dani se sídlem v tuzemsku (procesní pravidla a administrativní povinnosti).

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Daně a právo v praxi : měsíčník informací z oblasti daní, práva a financí**Sv. 29, (2024) č. 11-12**

Změny DPH od 1.1.2024 nebyly jen sazbové (s. 2-9); Digitalizace a automatizace finanční účtárny v roce 2024 (s. 10-12); Zdanění příjmů z prodeje nemovitosti - judikát NSS ze srpna 2024 sp. zn. 5 Afs 220/2023-36 (s. 13-14); Co je tatraktor a co silniční daní podléhá? (s. 15-18); Použití osobního automobilu podnikatele k pracovní cestě v roce 2024 (s. 19-29); Přeměny obchodních společností - novela zákona č. 162/2024 Sb. (s. 30-33); Když plátcí zdravotního pojištění nehrozí sankce (s. 34-35); Akreditiv, smlouva o otevření akreditivu (s. 36-39); Nad novelou zákona o celní správě (s. 40-42); Význam recentní judikatury na téma zneužití práva pro daňovou praxi - rozsudky NSS sp. zn. 5 Afs 114/2019-28 a sp. zn. 10 Afs 289/2021-42 (s. 43-46); Úroky z prodlení v judikatuře správních soudů (s. 47-56).

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2024, č. 23**

Benefity, dohody, stravování bývalých zaměstnanců a změny v průběhu roku 2024 - osvobození příjmů od daně (s. 1-7); Jak vysoké jsou daně v Rakousku? (s. 7-8); Stavební a montážní pojištění díla a vstupní cena - dotazy a odpovědi (s. 8)

Daňový a účetní TIP : aktuality, komentáře, dotazy a odpovědi**Sv. 2024, č. 24**

Daň z nemovitých věcí aneb nebývalá aktivita státní správy na poli vydaných informací a metodických pokynů k problematice této daně v průběhu roku 2024 (s. 1-5); Dotazy a odpovědi: Půjčka od společnosti společníkovi (s. 5); Leasing předčasně ukončený - DPH (s. 5-6); Zdanění 15% srážkovou daní při předčasné výplatě penzijního připojištění - nadlimitní příspěvek zaměstnavatele (s. 6-7); Prodej bytů a daně (s. 7-8); Nepovolené podnikání (s. 8); Daň poplatníka v paušálním režimu v r. 2025 - přehledná tabulka s výší měsíčních záloh ve 3 pásech (s. 8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty**Sv. 2024, č. 23**

Vzdělávací činnosti - zdanění dle ZDPH, místo plnění, on-line semináře, případy řešené judikaturou SDEU (s. 1-4); Dotazy a odpovědi: Zvláštní režim pro investiční zlato (s. 4); Pronájem majetku fyzické osoby a DPH (s. 5); Rekonstrukce nebytových prostor a uplatnění DPH na vstupu (s. 5); Místo plnění při nákupu zboží z členského státu (s. 6); Sazba DPH u servisu klimatizace (s. 6); Nemovitost - krácení DPH (s. 7-8).

DPH aktuálně : novinky z oblasti daně z přidané hodnoty**Sv. 2024, č. 24**

Pravidla pro daňový doklad ve vztahu k nároku na odpočet DPH (s. 1-5); Dotazy a odpovědi: Pořízení zboží ze Slovenska (s. 5); DPH u vzdělávání (s. 5-6); Zdanění či osvobození prodeje pozemku (s. 6-7); Poukázky prodané do zemí EU neplátcům DPH (s. 7); Sazba DPH pro řezané vánoční stromky (s. 7); Poradenská činnost a DPH (zprostředkování úvěru) (s. 8); Uplatnění DPH při přenesené daňové povinnosti (s. 8).

Finanční, daňový a účetní bulletin**Sv. 32, (2024) č. 4**

Změny zákona o dani z nemovitých věcí na zdaňovací období roku 2025 (s. 2-8); Další významná novela zákoníku práce od 1.8.2024 a 1.1.2025 (s. 9-14); Pracovněprávní aspekty problematiky pracovního oblečení (s. 15-17); Změna pravidel pro registraci plátce od 1.1.2025 (s. 18-22); Skrytá daňová kontrola - výběr zajímavých situací a jejich posouzení soudy (s. 23-31); Okamžik uskutečnění účetního případu v účetnictví podnikatelů (s. 32-40); Zásoby v maloobchodě z pohledu účetnictví a daňové evidence (s. 41-48); Dotazy a odpovědi: Postup pro českého plátce DPH při pořízení zboží z EU bez dokladu o přepravě ; Účtování finančního leasingu s opcí odkupu u s. r. o.; Zdravotní pojištění u invalidního zaměstnance; Pracovní cesta, stravenkový paušál a stravné na pracovních cestách; Přerušení živnosti a DPH (s. 49-52); Judikatura (s. 53-55).

Ekonomické vědy. Ekonomie

Dark situation

Black Friday z pohledu ekonomické teorie

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9425, p. 67

Jako "Black Friday" se označuje první pátek po dni Děkuvzdání v USA - pro tento den bývají typické slevové akce v různých obchodech. V r. 2024 připadl tento den na 29. listopadu. V posledních letech se však zmíněné slevové akce rozšiřují, tj. nebývají omezené pouze na "Černý pátek" po Děkuvzdání, ale často trvají i několik týdnů. Příspěvek se snaží objasnit tento jev z pohledu ekonomické teorie, mj. vysvětluje povahu maloobchodního trhu v USA. Odkázáno je i na knihu "Who gets What - and Why?" nositele Nobelovy ceny za ekonomii za r. 2012 Alvina Rotha (ten se zabývá tržní alokací - "matching markets").

Robert S. Pindyck

Population, productivity, and sustainable consumption

Populace, produktivita a udržitelná spotřeba

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 16, (2024) No. 4, p. 218-238

Autor zjišťuje, jakým způsobem je trvale udržitelná úroveň spotřeby závislá na růstu produktivity, velikosti a tempu růstu populace a nejistotě ohledně těchto temp růstu. Vytváří nový model pro vyjádření udržitelné úrovně spotřeby, ve kterém jsou produktivita a demografický růst stochastickými veličinami. Dle autora jsou totiž předpoklady předešlých studií na toto téma deterministické, což kritizuje. V závěru pokládá otázku, jenž plyne z vytvořeného modelu: je výhodné úmyslně snížit úroveň sociálního blahobytu ve prospěch trvale udržitelné úrovně spotřeby? - Poznámky.

Bert Losse

Wächter statt Steuermann

Strážce místo kormidelníka

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 40, S. 34-35

Německý ekonom Wilhelm Röpke (1899-1966) je jedním z tvůrců sociálně tržního hospodářství. Autor článku připomíná jeho život a názory, protože podle něj dnes v ekonomii Röpke neprávem téměř nehraje roli.

Finance. Bankovníctví. Měnový systém

Bettina Orlopp ; rozhovor vedli Lukas Zdrzalek, Horst von Buttlar

"Es geht nicht um Hexereien"

"Nejde o kouzla"

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 43, S. 48-52

Rozhovor s B. Orloppovou, která má v současnosti nejnáročnější úkol v německém finančním sektoru: nová šéfka Commerzbank musí čelit pokusu o převzetí bankou UniCredit a najít zdroje růstu pro svou banku.

Malte Fischer

Algorithmus statt Glaskugel

Algoritmus místo věštění z křišťálové koule

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 44, S. 34-35

Umělá inteligence přináší revoluci do prognostické činnosti bankovních analytiků a analytiků centrálních bank. Budeme mít brzy dokonalé předpovědi? Ačkoli jsou modely umělé inteligence užitečným nástrojem, podle studie ECB jsou "spíše doplňkem než náhradou" dosud používaných prognostických technik.

Dluhopisy jsou pro staré : mladí investují častěji do akcií a kryptoměn

Profi poradenství & finance, Sv. 12, (2024) č. 10, s. 56-57

Přiblížení výsledků průzkumu společnosti NADA zaměřeného na investiční aktivitu a preference investičních produktů (investiční a podílové fondy, akcie, nemovitosti, kryptoměny, komodity, dluhopisy a sběratelské předměty) české internetové populace. Všechny skupiny investujících mají několik společných charakteristik. Jde častěji o lidi s vyšší životní úrovní, ve věku 25 až 54 let, s vyšší úrovní dosaženého vzdělání a žijící ve velkých městech. Mezi investory jsou ze dvou třetin

zastoupení muži. V příspěvku jsou také naznačeny některé vazby mezi charakteristikami investorů a jejich nákupními preferencemi a životním stylem. -- K omylům v investování viz s. 58-59.

Marcel Fratzscher

Die EZB muss die Strategie wechseln

ECB musí změnit strategii

Handelsblatt, Jg. 2024, (2024) Nr. 223 (18.11.2024), S. 16

Prezident DIW M. Fratzscher se v komentáři zamýšlí nad čtyřmi změnami, které za uplynulých 15 let ovlivňují politiku Evropské centrální banky: rostoucí vliv globálních cenotvorných faktorů nad lokálními; rostoucí význam inovací v kontextu cenových šoků; silící dominance finanční politiky nad politikou peněžní; a vývoj demografické situace v Evropě (zejm. stárnutí populace). V reakci na uvedené změny považuje za zásadní zvýšit inflační cíl z 2 % na 3 % a flexibilnější přístup k inflaci a měnové politice.

Leonidas Exuzidis, Stefan Reccius

Inflation erschwert Entscheidung der EZB

Inflace ztěžuje rozhodování ECB

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 211 (31.10.2024), S. 30-31

Evropská centrální banka sice pokračuje ve snižování sazeb, inflace v eurozóně se ale nevyvíjí rovnoměrně. V Německu jádrová inflace vzrostla ke konci října o 0,1 % na 2,9 %, inflace v sektoru služeb až na 4 %. V kombinaci se stagnujícím hospodářským růstem (0,2 % ve třetím čtvrtletí po 0,3% propadu v předchozím kvartálu) tak Německo patří k pomaleji rostoucím zemím eurozóny.

Eric T. Swanson

The macroeconomic effects of the Federal Reserve's conventional and unconventional monetary policies

Makroekonomické dopady konvenční a nekonvenční měnové politiky Fedu

IMF Economic Review, Vol. 72, (2024) No. 3, p. 1152-1184

Článek zkoumá dopady konvenční a nekonvenční měnové politiky americké centrální banky (Fed) ve formě sazeb federálních fondů, verbálních závazků centrální banky (forward guidance) a rozsáhlého nákupu aktiv (LSAP) na ekonomiku USA. Pomocí vysokofrekvenční identifikační strategie autor odděleně identifikuje složky oznámení měnové politiky týkající se zmíněných oblastí v období kolem oznámení vydaných Federálním výborem pro otevřený trh (FOMC), tiskových konferencí po zasedání tohoto federálního výboru, zveřejnění zápisů ze zasedání FOMC a projevu a výpovědi předsedy a místopředsedy Fedu. Dochází k závěru, že nejsilnější vliv na americkou ekonomiku měly změny sazby federálních fondů, dále forward guidance a nakonec rozsáhlý nákup aktiv. - Poznámky.

Missing the points

Regulace kreditních karet v USA

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9424, p. 70

Příspěvek analyzuje možné účinky návrhu budoucího amerického prezidenta D. Trumpa na zastropování úrokových sazeb na splátkách u kreditních karet. Článek s návrhem, který by podpořil i politik z opačné strany spektra (levicový demokrat B. Sanders), nesouhlasí - mohl by poškodit trh. Je rozebráno, jak se někteří lidé snaží používání kreditních karet optimalizovat tak, aby na tom vydělali, i jak fungují odměny s používáním karet spojené. Odměny jsou ovšem ve skutečnosti financovány nejméně majetnou veřejností. Místo toho, aby Trump přikročil k zastropování úrokových sazeb, by dle článku bylo vhodnější inspirovat se v Evropě a přijít s legislativou na snížení mezibankovních poplatků.

Filip Pastucha

The real equilibrium exchange rate of the Czech koruna : the BEER approach

Skutečný rovnovážný bod směnného kurzu české koruny : přístup ve smyslu BEER

Statistika, Vol. 61, (2024) No. 3, p. 278-291

Studie analyzuje determinanty reálného rovnovážného směnného kurzu koruny a eura s důrazem na dlouhodobé aspekty. Na základě empirické analýzy, která pracuje s daty z let 1999-2022, autoři představují model založený na tzv. Behavioural Equilibrium Exchange Rate (BEER, behaviorální rovnovážný měnový kurz), jenž využívá kointegraci na modelu korekce chyb, který rozlišuje mezi krátkodobými a dlouhodobými souvztažnostmi. Jako zásadní proměnnou v procesu určování

rovnovážného bodu směnného kurzu uvádějí rozdíl produktivity práce v ČR a eurozóně, spolu s bilancí zahraničního obchodu (zejm. v obdobích růstu) a hrubým objemem investic. Na základě porovnání výstupních dat z modelu a skutečných údajů docházejí autoři k závěru, že do r. 2002 byla koruna vůči euru podhodnocená o cca 6 %, v letech 2003-2009 se hodnoty relativně shodovaly, a od r. 2010 je koruna vůči euru o zhruba 10 % nadhodnocená. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.54694/stat.2023.50>

Ričardas Mileris

Statistical modeling of main inflation drivers during the post-pandemic period : the case of Lithuania
Statistické modelování určujících faktorů inflace v postpandemickém období : případ Litvy

Ekonomické rozhlady, Vol. 53, (2024) No. 3, p. 150-175

Článek analyzuje důvody relativně vysoké inflace v Litvě v postpandemickém období a porovnává situaci s vývojem v eurozóně a státech EU-27. V r. 2022 vzrostla inflace eurozóny na 8,4 %, zatímco míra inflace v Litvě dosahovala až 18,9 %. Autor vytvořil matematický model systémové dynamiky, který popisuje vztahy mezi inflací a souborem makroekonomických proměnných. Dle autorova zjištění byla inflace z největší části vyvolána nárůstem veřejného dluhu Litvy, jenž byl využit pro zmírnění negativních ekonomických dopadů pandemie. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://euba.sk/veda-vyskum/ekonomicke-rozhlady/content/2024/03/2916-statistical-modeling-of-main-inflation-drivers-during-the-post-pandemic-period-the-case-of-lithuania>

Hicham Ouakil, Abdelhamid Moustabchir, Hicham El Ouazzani

Unconventional monetary policy response to Covid-19 and its impact on inflation in Morocco
Nekonvenční reakce měnové politiky na pandemii covid-19 a její dopad na inflaci v Maroku

Statistika, Vol. 61, (2024) No. 3, p. 306-319

Studie se zabývá využitím nekonvenčních nástrojů peněžní politiky (zejm. kvantitativního uvolňování) v Maroku během pandemie covid-19. V březnu 2020 tamní centrální banka (Bank Al-Maghrib) snížila úrokové sazby o 0,25 % na 2 %, což mělo pozitivní efekt na domácí spotřebu, a současně zavedla opatření na podporu likvidity, mj. půjčky bankám za snížený úrok. To ve výsledku vedlo ve střednědobém horizontu k lepší dostupnosti půjček, vyšší míře investic a snazšímu hospodářskému zotavení. Mírná měnová politika s sebou nevyhnutelně nese riziko růstu inflace a ohrožení bankovního sektoru. Závěry studií, zkoumajících souvislost výše úrokových sazeb s hospodářským růstem, se liší jak v pohledu na vztah měnové politiky a ekonomiky, tak i ve vlivu rizik. Autoři využívají DSGE model, který zahrnuje epidemiologická a ekonomická data. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://csu.gov.cz/docs/107508/151ebca0-e73f-86d3-6c33-a3236c42a760/32019724q3_moustabchir_analyses.pdf?version=1.0

Sarah Wrage, Stefanie Franz

Update zur Bekämpfung der Finanzkriminalität: Das neue EU-Geldwäschepaket

Aktuální informace o boji proti finanční kriminalitě: nový balíček EU proti praní špinavých peněz
Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 43, S. 2613-2617

V květnu 2024 přijala Rada EU nový evropský balíček, který má posílit boj proti praní peněz a financování terorismu. Mezi hlavní změny patří rozšíření skupiny povinných subjektů, zavedení standardizovaných a přísnějších povinností hloubkové kontroly klienta, zejména pro vysoce rizikové obchodní vztahy, a zavedení hotovostního limitu. Cílem nových předpisů je také zlepšit spolupráci mezi vnitrostátními a evropskými orgány. Ústřední roli při monitorování a koordinaci bude hrát nově zřízený orgán EU pro boj proti praní peněz a financování terorismu, který bude mít přímá i nepřímá práva dohledu nad vysoce rizikovými povinnými osobami ve finančním sektoru. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Bankovníctví : odborný časopis pro praktickou činnost bank

Sv. 32, (2024) č. 11

Stát prostřednictvím NRB spouští program na obnovu podnikání po povodních (s. 9); Fúze a akvizice? Zatím se nerýsuje nic, co by zamíchalo kartami (s. 10-12); Změny v oznamování ČNB aneb co nového v regulaci (s. 18); Výstupní práh v CRR3 (s. 19-21); Novinky v dohledu ČNB (s. 22-25); Klienti mohou těžit z AI hlavně v podobě personalizace nabídek a služeb (s. 26-27); Financování přechodu - zelené

dluhopisy a další nástroje (s. 28-31); Vyšší PMR aneb co můžeme očekávat od úsporné měnové politiky (s. 34-35); Světový den spoření aneb Češi a Slováci preferují nemovitosti (s. 36-37); České fintechy na evropské scéně: setkání EDFA v Miláně otevřelo nové možnosti pro digitální finance (s. 38-39); Hoci sazby na Slovensku rostou rychlejší, o úvery je stále zájem! (s. 48-49).

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

Christian Lindner ; rozhovor vedli Christian Ramthun, Horst von Buttlar

"Wir haben in Grund und Boden reguliert"

"Regulovali jsme od základu"

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 44, S. 24-28

Rozhovor s německým spolkovým ministrem financí Ch. Lindnerem, který se vyrovnává s dirigistickou politikou "semaforové" vládní koalice a snaží se z ní vymanit. Ministr vysvětluje, jak chce změnit kurz.

Monika Schnitzer ; rozhovor vedl Bert Losse

"Wir kommen 2025 aus der Talsohle"

"V roce 2025 se odrazíme ode dna"

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 41, S. 36-37

Rozhovor se šéfkou Německé rady ekonomických expertů M. Schnitzerovou o špatném stavu ekonomiky, důsledcích německé investiční krize a nové roztržce v Radě ekonomických expertů.

Back in it

A je to tu zas

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9422, p. 23

O nejistotě, kterou pro evropskou ekonomiku představuje znovuzvolení D. Trumpa americkým prezidentem. V posledních letech čelila Evropa nepřebornému množství krizí. Místo toho, aby se soustředila na vypořádání se se svými ekonomickými problémy, bude teď EU muset posílit své rozpočty na obranu. Seznam oblastí, které musí celek nyní financovat, se přitom neustále prodlužuje, peníze chybí a hospodářský růst je ochabný. Dále oslabit jej mohou i případná plošná cla na dovoz z EU do USA. Posílit evropský rozpočet na obranu by mohly společně evropské půjčky jako v době pandemie, na nich se však členské státy neshodnou. Znovuzvolení D. Trumpa by mohlo Evropské unii pomoci k těsnější integraci, mohou ovšem nastat i jiné scénáře.

Beyond repair? : the German economy

Neopravitelná? : německá ekonomika

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9424, p. 23-25

V Německu sílí obavy z deindustrializace a z kolapsu ekonomického modelu země. Příspěvek rozebírá potíže německé ekonomiky - věnuje se mj. neschopnosti Německa se vypořádat s příchodem nových technologií, popisuje německý přístup k inovacím, rozpočtu, vliv cen energií na ekonomiku, potíže trhu práce (nedostatek kvalifikovaných zaměstnanců), analyzuje vztah s Čínou a nástup konkurence z její strany i další témata (rostoucí tlak na veřejné investice, možnou reformu dluhové brzdy). Otázkou je, zda budou v příštím roce s novou vládou tolik potřebné změny politicky průchodné. Celkově panuje v zemi sklíčená nálada a roste pocit, že je hluboká změna nevyhnutelná, je tak možné, že k nějaké dohodě či kompromisu dojde.

Breaking down : European carmaking

V rozkladu : evropský automobilový průmysl

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9425, p. 53-54

Rozbor aktuálních obtíží evropského automobilového průmyslu. Poptávka po autech je v EU utlumená, reálný je i její pokles. Těsně po pandemii byl přitom automobilový průmysl v mimořádně dobré situaci - vzhledem k nedostatku čipů se upřednostňovala výroba dražších vozidel, a tak některé automobilky vykazovaly rekordní zisky. V poslední době se ale situace změnila. Vzrůstá konkurence ze strany Číny, situaci by mohla zhoršit i případná nová dovozní cla v USA. Automobilky se budou muset přizpůsobit, začíná se stávkovat. Nutné je se vypořádat s růstem nákladů a poklesem prodejů.

Olaf Storbeck, Patricia Nilsson, Guy Chazan

A broken business model?

Nefunkční ekonomický model?

Financial Times, Vol. 2024, No. 41782 (5.11.2024), p. 15

Článek byl napsán pár dní před rozpadem německé vlády. Věnuje se dlouhodobé hospodářské stagnaci německé ekonomiky. Německo se nedočkalo významného růstu reálného HDP od r. 2021. Podle poslední predikce MMF lze očekávat, že německé HDP vzroste v příštím roce pouze o 0,8 %, z ekonomicky nejsilnějších zemí světa se na této úrovni pohybuje už jen Itálie. Průmyslová produkce v Německu je nižší o 18 % oproti r. 2018. Od r. 2018 země také ztratila okolo 64 tisíc pracovních míst v automobilovém průmyslu – což je okolo 8 %. Článek také ovšem také zmiňuje jiná odvětví Německé ekonomiky, jež od r. 2018 stoupla.

Florian Kolf, Katrin Terpitz

Die Discounter-Lüge : Lebensmittel

Lži diskontních řetězců : potraviny

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 212 (1.11.2024), S. 20-21

Výsledky studie využívající data ze srovnávací aplikace Smhaggle ukazují nedostatky v konkurenčním prostředí a z toho plynoucí cenotvorby u obchodních řetězců v Německu (Rewe, Aldi, Lidl, Penny, Kaufland) v oblasti potravin. Studie dokládá, že cenové pohyby předních řetězců jsou do značné míry shodné. Skupiny Edeka, Rewe a Schwarz-Gruppe tvoří přes 80 % obratu na německém trhu s potravinami, cenové pohyby jsou kvůli zvýšené inflaci znatelnější. Spolková antimonopolní komise v posudku situace uvádí doklady o skutečnosti, že snížení koncových cen se nepromítá ve výsledné ceně pro zákazníka.

Karolína Zábojníková

Ekonomiky střední Evropy vesměs stagnují

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 10, s. 46

Stručný pohled na hospodářský růst v Evropské unii v pololetí r. 2024. Celkový růst je již několik období poměrně slabý, zpomalení dynamiky je pozorovatelné od r. 2022. HDP ve 2. čtvrtletí rostl mezičtvrtletně o 0,2 % a meziročně o 0,8 %. Celkově slabý výkon unijní ekonomiky je ovlivněn zejména zastavením ekonomického růstu v Německu, na to pak navazuje poměrně slabý výkon průmyslově založených ekonomik ve střední Evropě. Graf ukazuje meziroční hrubý domácí produkt v zemích EU ve 2. čtvrtletí r. 2024.

Paola Tamma

Europe's growth prospects hit by fiscal restraint

Fiskální omezení narušují vyhlídky na růst v Evropě

Financial Times, Vol. 2024, No. 41791 (15.11.2024), p. 2

Článek porovnává růst hrubého domácího produktu v evropských státech s USA. MMF predikuje růst eurozóny v příštím roce o 1,2 %, zatímco americká ekonomika má v r. 2025 růst o 2,2 %. Dle bývalého prezidenta ECB M. Draghiho bude Evropa potřebovat 800 mld. eur v investicích ročně pro zajištění dlouhodobé konkurenceschopnosti. Dále článek krátce komentuje plány vybraných evropských zemí na omezení veřejných výdajů v průběhu následujících čtyř až sedmi let.

Michael Scheppe, Katrin Terpitz

Inflationstreiber Billigmarken

Levné značky jako motor inflace

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 226 (21.11.2024), S. 20-21

Bližší pohled na vliv vlastních značek potravinových řetězců na vývoj cen a inflaci, s důrazem na tzv. „cheapflation“ – zdražování produktů v nejnižší cenové skupině. Článek se podrobněji zabývá situací v Německu a faktory určujícími cenu právě domácích značek tammích řetězců. Ta zahrnuje náklady na vývoj, marketing a specifickou situaci při stanovení výše marže v reakci na výkyvy nabídky, kdy výrobce (a současně prodejce) má vyšší míru svobody při určování ceny, je však vázán lokální poptávkou.

Alexander Busch

Lulas geborgter Aufschwung

Lulův vypůjčený vzestup

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 45, S. 34-35

Brazílie chce na summitu G20 v Riu vystupovat jako hospodářská velmoc. Ekonomice se daří. Je zaznamenán pokles inflace i nezaměstnanosti. Do země proudí zahraniční investice. Narůstají však strukturální problémy: velký rozpočtový deficit, stoupající zadlužení, vysoká úroková míra.

Erwan Gautier, Cristina Conflitti, Riemer P. Faber, Brian Fabo, Ludmila Fadejeva, Valentin Jouvanceau, Jan-Oliver Menz, Teresa Messner, Pavlos Petroulas, Pau Roldan-Blanco, Fabio Rumler, Sergio Santoro, Elisabeth Wieland, Hélène Zimmer

New facts on consumer price rigidity in the euro area

Nová fakta o rigiditě spotřebitelských cen v eurozóně

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 16, (2024) No. 4, p. 386-431

Článek zachycuje nové poznatky o rigiditě spotřebitelských cen v eurozóně získané na základě dat z 11 zemí eurozóny za období 2010-2019. Autoři přichází s následujícími závěry: průměrná měsíční frekvence změn spotřebitelských cen je 12 %; distribuce cenových změn je velmi rozptýlená, s častými velkými i malými skoky; velikost cenových změn roste s inflací, ale jejich četnost nikoli; cenové pohyby jsou až o 6 procentních bodů častější v lednu oproti ostatním měsícům. - Poznámky.

Aron Kiss, Giulia Maravalli, Matteo Salto, Kristine Van Herck

Sectoral wage shock and inflation in the euro area

Sektorový mzdový šok a inflace v eurozóně

Quarterly report on the euro area, Vol. 23, (2024) No. 1, p. 41-54

Studie analyzuje, jak mohou šoky nominálních mezd ovlivňovat spotřebitelské ceny, při zohlednění odvětvové struktury hospodářství. Autoři zjišťují, že zvýšení mezd může mít jak přímý dopad na výrobní ceny, tak také dopad nepřímý, který je vyvolán zvýšením cen za meziprodukty. Identický mzdový šok v určitém odvětví může mít rozdílný dopad na inflaci v návaznosti na to, v jaké fázi dodavatelského řetězce se šok uskutečnil, a na pracnosti celého odvětví. Rozsah těchto vlivů v současnosti naznačuje, že postupné ožívování reálných mezd je v souladu s pokračujícím snižováním inflace v eurozóně. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/quarterly-report-euro-area-qrea-vol-23-no-1-2024_en

Trumponomics tees off

Zahájení trumponomiky

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9423, p. 11

Prezidentské volby v listopadu 2024 v USA vyhrál podruhé, po čtyřleté pauze, D. Trump. Co by to mohlo znamenat pro americkou i světovou ekonomiku? Trhy jsou zatím optimistické. Článek vyzdvihuje tři faktory: záměry Donalda Trumpa a jejich možný vliv na ekonomiku (deregulace by mohla mít pozitivní dopady, deportace imigrantů a uvalení cel jsou ovšem pro hospodářský růst škodlivé), vývoj v čase a kapacitu státu změny provést, vztahy D. Trumpa s klíčovými osobami. I pokud by se predikce trhů prokázala jako pravdivá a pro americkou ekonomiku by Trumpovo prezidentství bylo prospěšné, zbytek světa klidný být nemůže - posílení dolaru, které lze v návaznosti na některé návrhy očekávat, poškodí obchod, zhorší zadlužení rozvojových zemí a povede k vyšším úrokovým sazbám. Evropa bude muset více investovat do své obrany, hlavním cílem "nepřátelsky naladěné" ekonomické politiky pak bude Čína. Byla by ale chyba zavádět odvetná cla, Spojené státy s rozsáhlým domácím trhem jsou vůči obchodním šokům pojištěné. Spíše by zbytek světa měl usilovat o vlastní konkurenceschopnost, např. prostřednictvím deregulace. -- Viz také s. 12, 35-36 a 40.

Bert Losse

Die unterschätzte Macht der Brics

Podceňovaná síla skupiny zemí BRICS

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 43, S. 34-35

Hlavní rozvíjející se ekonomiky se na summitu v ruské Kazani ve dnech 22.-24.10.2024 chtějí sblížit jako protiváha světovému a finančnímu řádu, kterému dominuje Západ. Článek se zabývá otázkou, jak silná je skupina zemí BRICS ve skutečnosti.

Andras Rezessy, Giulia Maravalli

What's behind the spike in food inflation : recent developments, drivers and outlook in the euro area

Co stojí za prudkým nárůstem inflace u potravin : nedávný vývoj, hnací síly a výhled v eurozóně

Quarterly report on the euro area, Vol. 22, (2023) No. 4, p. 7-20

Studie ve dvou krocích kvantitativně analyzuje skokový nárůst cen potravin v eurozóně od r. 2022 do r. 2023 (s vrcholem v březnu 2023 ve výši 15,5 %). Nejprve je aplikován input output model, který porovnává vstupní náklady, mzdy a provozní přebytek potravinářského odvětví s cenami výstupů tohoto odvětví. Následně ekonomická analýza zkoumá, jakým způsobem ovlivnily ceny výrobců potravin a přidaná hodnota distribučního sektoru růst koncových cen potravin pro spotřebitele. K růstu nákladů potravinářského průmyslu nejvýznamněji přispěly náklady na zemědělské produkty, energii, distribuci a balení. Studie dále nabízí i výhled do budoucna, kdy lze očekávat další poklesy inflace u potravin. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/quarterly-report-euro-area-qrea-vol-22-no-4-2023_en

Why Europe's car crisis is made in China

Proč evropskou automobilovou krizi vyrobili v Číně

Financial Times, Vol. 2024, No. 41776 (29.10.2024), p. 15

Článek rozebírá problémy evropského automobilového průmyslu se zaměřením na elektroautomobily, na kterých se výrazně podílí Čína. Dle autorů problém začíná v Evropě, jelikož poptávka po automobilech se zatím nevrátila na předpandemickou úroveň. Čínský průmysl je schopen vyrábět o 30 % levněji oproti Evropě. Článek apeluje na potřebu obnovit a zefektivnit fungování evropských automobilek a nutnost vyrovnat se jejich zahraničním konkurentům. Dle dotazovaných je však nepravděpodobné, že by poměr čínských automobilů na trhu západní Evropy přesáhl 12 %. Dle respondentů není evropský automobilový trh ve slabé pozici kvůli tomu, že prohrává s Čínou, ale kvůli tomu, že prohrává sám se sebou.

Informatika. Počítače

Kamila Burešová

Cloudové služby na vzestupu

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 10, s. 38-39

Jedním z projevů digitalizace je využívání cloudových služeb. Autorka přibližuje zjištění vyplývající z šetření o využívání ICT v podnicích v ČR v r. 2023, se zaměřením na používání placených cloudových služeb (podniky nakupují od poskytovatelů nástroje, programy, servery, nebo úložný prostor a využívají je přes internet). Zdůrazňuje, že obliba využívání cloudových služeb v ČR roste, a to především mezi velkými subjekty zaměstnávajícími více než 250 zaměstnanců. Grafy ukazují vývoj počtu podniků v ČR používajících placené cloudové služby v období 2014-2023, porovnání podniků v ČR podle počtu nakupovaných cloudových služeb v r. 2023 a porovnání podniků v zemích EU používajících placené cloudové služby.

Mezinárodní hospodářské vztahy a integrace

Henry Foy, Paola Tamma, Andrew Bounds

Can Europe's unity survive as its sense of crisis grows?

Zvládne evropská jednota přežít s narůstajícím pocitem krize?

Financial Times, Vol. 2024, No. 41785 (8.11.2024), p. 15

Autoři se věnují setkání evropských leaderů v Budapešti, na kterém představitelé členských zemí diskutovali o možných dopadech zvolení D. Trumpa prezidentem USA. V tomto kontextu jednali o potřebných investicích do obrany, nových technologií a konkurenceschopnosti. Hledání zdrojů pro tyto investice je ovšem na další debaty; U. von der Leyen vyvrací možnost dalšího veřejného zadlužení pro potřeby investic. Státy budou buď přispívat na národní úrovni, nebo bude zavedena nová celoevropská daň. Dále článek komentuje zprávu M. Draghiho a reakci od vybraných evropských představitelů.

Jing Cynthia Wu, Yinxi Xie, Ji Zhang

The role of international financial integration in monetary policy transmission

Úloha mezinárodní finanční integrace při transmissi měnové politiky

IMF Economic Review, Vol. 72, (2024) No. 3, p. 944-990

Studie se zabývá vlivem integrace finančních trhů na transmissi měnové politiky. Autoři sestavují novokeynesiánský model otevřené ekonomiky s finanční integrací, který umožňuje finančním prostředníkům držet zahraniční dlouhodobé dluhopisy. Zjišťují, že finanční integrace zesiluje domácí měnověpolitický šok a zároveň přináší negativní dodatečný efekt pro zahraniční šoky. Délka splatnosti dluhopisů je identifikována jako hlavní aspekt finanční integrace. Dále autoři pozorují interakce mezi finanční integrací a otevřeností obchodu a dokazují, že samotný obchod nemá ekonomicky významný vliv na transmissi měnové politiky. - Poznámky.

Obchod. Cla. Mezinárodní finance

Olga Scheer

800-Millionen-Strafe gegen Meta

Pokuta pro firmu Meta ve výši 800 milionů

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 222 (15.11.2024), S. 22

Evropská komise uložila firmě Meta pokutu ve výši 797,72 milionu eur za porušení pravidel hospodářské soutěže v EU, konkrétně v případě online inzerce a obchodních nabídek na platformě Facebook Marketplace.

Michael Stott, Michael Pooler, Bryan Harris

Brazil's middle power trap

Brazílie v pasti střední síly

Financial Times, Vol. 2024, No. 41789 (13.11.2024), p. 17

Autoři píší o brazilské zahraniční politice a jejím vlivu, který není dostatečně silný na to, aby země měla rozhodující slovo v aktuálních zahraničních tématech. Článek popisuje historii a aktuální politickou strategii brazilského prezidenta Lula da Silvy, spolu s jeho angažmá v uskupení BRICS. Brazílie má ale značný potenciál stát se světovým lídrem v otázce změny klimatu, v zemi totiž vzrůstá využívání obnovitelných zdrojů a klesá odlesňování amazonského pralesa.

Ryan Chahrouh, Rosen Valchev

The dollar in an era of international retrenchment

Dolar v éře mezinárodního útlumu

IMF Economic Review, Vol. 72, (2024) No. 3, p. 1042-1080

Článek zkoumá, zda může silící protekcionismus a geopolitické eskalace ohrozit dominantní postavení amerického dolaru na mezinárodním trhu. Jako potenciální konkurent pro dolar je v článku uveden čínský jüan. Autoři zjišťují, že ani výrazné zvýšení obchodních cel neovlivní dominantní roli amerického dolaru na mezinárodním trhu. Avšak politiky přímo podporující globální využití jüanu by mohly ukončit dominantní postavení dolaru, pokud by byly prováděny déle než deset let. Pokud by americké státy spolu se spřátelenými zeměmi přestaly obchodovat s Čínou a jejími partnerskými státy, může se zvýšit pravděpodobnost scénáře s oddělenými nadnárodními bloky se svou vlastní dominantní měnou. - Poznámky.

Julian Heiβler, Henrike Adamsen, Sonja Álvarez, Benedikt Becker, Max Biederbeck, Daniel Goffart, Max Haerder, Rüdiger Kiani-Kreβ, Annina Reimann, Dieter Schnaas

Get ready

Připravte se

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 46, S. 16-24

Donald Trump se vrací na světovou scénu. A s ním i strach z pomalého řešení mírových dohod, obchodních válek a nejistoty. Článek rozebírá, co může Evropa a německý průmysl od staronového amerického prezidenta očekávat. -- K dopadu výsledku prezidentských voleb v USA na finanční trhy viz s. 26-28.

Benny Kleinman, Ernest Liu, Stephen J. Redding

International friends and enemies

Zahraniční přátelé a nepřátelé

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 16, (2024) No. 4, p. 350-385

Studie zkoumá, zda se země, která je ekonomicky závislá na partnerské zemi, snaží také politicky tomuto partnerovi přiblížit. Autoři využívají míry elasticity reálného příjmu státu s ohledem na hospodářský růst partnerské země pro stanovení přátelských (kladná elasticita) nebo nepřátelských (záporná elasticita) obchodních vztahů. Odvozují tyto míry z třídy obchodních modelů s konstantní obchodní elasticitou. Kauzalita je zajištěna pomocí dvou různých zdrojů: vstupu Číny do světové ekonomiky a snížení nákladů na leteckou dopravu. Dle autorů má ekonomická závislost na partnerské zemi efekt politického sblížení. - Poznámky.

Podnik a podnikání

Markéta Burešová

Trestní odpovědnost právnických osob a možnost jejich vyvinění prostřednictvím compliance programů

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 19-20, s. 620-632

Článek představuje možnosti právnických osob vyvinut se z trestní odpovědnosti. Autorka poukazuje na to, že exkulpační nástroj, který zákonodárce poskytl právnickým osobám, mohou představovat tzv. compliance programy, a seznamuje s jejich obsahem (preventivní, detekční a reakční opatření). Přibližuje tvorbu a implementaci compliance programu právnické osoby i počáteční analýzu rizik (rizika trestněprávní, sektorová, transakční, rizika obchodní příležitosti a rizika obchodního partnerství). Dále se zaměřuje na činnosti specializovaného compliance oddělení a compliance officera. V návaznosti autorka přibližuje, jakým způsobem budou orgány činné v trestním řízení hodnotit, zda právnická osoba vynaložila veškeré úsilí, které na ní bylo možno spravedlivě požadovat, aby spáchání protiprávního činu zabránila, a zda se tedy prostřednictvím compliance programu z trestní odpovědnosti vyvinula. - Poznámky.

Pojišťovnictví. Sociální péče

Michael Stöber

Die Besteuerung ausländischer Pensionsfonds im Lichte der Kapitalverkehrsfreiheit

Zdanění zahraničních penzijních fondů s ohledem na volný pohyb kapitálu

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 39, S. 2385-2392

Podle ustálené judikatury Soudního dvora EU (SDEU) může představovat porušení volného pohybu kapitálu, pokud vnitrostátní daňové právo přistupuje k zahraničním investičním fondům obecně a k penzijním fondům zvláště, méně příznivě než k fondům domácím. Právní řády jednotlivých členských států EU však požadavky SDEU dosud plně nezohledňují. S přihlédnutím k nejnovějším rozhodnutím SDEU a Spolkového daňového soudu představuje článek aktuální stav příslušné judikatury a ukazuje, že německé daňové právo ne vždy splňuje požadavky vyplývající z volného pohybu kapitálu, pokud jde o zdanění nerezidentských penzijních fondů. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M7.

Bert Rürup

Generationenkapital - guter Ansatz, unkluge Verwendung

Generační kapitál - dobrý začátek, nešťastné provedení

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 222 (15.11.2024), S. 17

Komentář ke stávajícím programům důchodového zabezpečení v Německu, zejm. k projektu tzv. „generačního kapitálu“, plánu na důchodové spoření do státěm krytých investičních fondů. Autor ho označuje za krok správným směrem, avšak nedostatečně využitý. Srovnává situaci se švédským systémem důchodového pojištění s důrazem na využití státních investičních fondů jako integrální složky důchodového systému. Blíže se věnuje riziku starobní chudoby, kterou je ohroženo až 24 % důchodců v zemích bývalé NDR a 17 % celkově v Německu.

Jan Přib

Zvýšení důchodů a příplatků k důchodu v roce 2025

Práce a mzda, Sv. 72, (2024) č. 11, s. 35-37

Informace o zvyšování vyplácených důchodů od 1.1.2025 na základě nařízení vlády č. 282/2024 Sb. Základní výměra důchodu se zvyšuje o 260 Kč měsíčně na 4.660 Kč, procentní výměra důchodu se zvyšuje o 0,6 %; u předčasných starobních důchodů se poprvé aplikuje nová právní úprava podle § 67 odst. 12 zákona o důchodovém pojištění (nezvyšuje se procentní výměra důchodů, pokud poživatel nedosáhl důchodového věku). Autor rovněž připomíná změnu procentního výměru starobního důchodu za vychované děti a zvýšení příplatků k důchodů a zvláštních příspěvků k důchodu. Uvádí také, jaké skutečnosti je třeba vzít v úvahu při rozhodování o volbě vhodného dne přiznání starobního důchodu.

Pozemky a nemovitosti. Bytové hospodářství

Simona Měřinská

Kolik platíme za bydlení

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 10, s. 18-19

Stručné shrnutí výsledků výběrového šetření Životní podmínky z r. 2023, jehož prostřednictvím ČSÚ získává údaje o způsobu, kvalitě a finanční náročnosti bydlení českých domácností. Autorka uvádí, že bydlení v nájmu se týká dlouhodobě zhruba pětiny domácností. Náklady na bydlení vloni meziročně vzrostly průměrně o 21,7 %, nejvíce se na tom podílel dramatický růst výdajů za plyn (o 43,6 %) a za elektřinu (o 26,4 %). Grafy ilustrují výdaje za bydlení v jednotlivých položkách podle právní formy (vlastní dům, byt v osobním vlastnictví, nájemní bydlení, bydlení u příbuzných a známých) v r. 2023, meziroční indexy výdajů za bydlení v období 2018-2023 i výdaje na bydlení a jejich podíl na čistém příjmu domácnosti v r. 2023. -- Výsledky statistiky spokojenosti s bydlením viz s. 20.

Nejdéle se vydělává na byt v Praze : zhoršuje se dostupnost vlastnického i nájemního bydlení

Profi poradenství & finance, Sv. 12, (2024) č. 10, s. 32-33

Pohled na zhoršující se dostupnost vlastnického bydlení v ČR na základě analýzy společnosti Portu. Od začátku r. 2015 se ceny bytů zvýšily téměř o 150 %, zatímco mzdy vzrostly o 62 %. Dostupnost vlastního bydlení zhoršují i rostoucí náklady domácností spojené s bydlením a energiemi. Úvěry na bydlení v posledních letech výrazně zdražily. Nové bydlení je nejméně dostupné v Praze, kde průměrná cena metru čtverečního dosáhla 120,4 tisíc korun. V článku jsou rovněž stručně představena vládní podpůrná opatření pro zlepšení situace.

Práce. Zaměstnanci. Zaměstnavatelé

The big squeeze

Velké stlačování mezd

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9423, p. 30

Příspěvek popisuje tzv. kompresi mezd, ke které dochází na britském trhu práce. Kompresi mezd spočívá ve splývání mezd za nekvalifikovanou a kvalifikovanou práci. Mzdy střední třídy stagnují, pracovníci na nekvalifikovaných pozicích si naopak díky štědré a politiky z obou stran britského politického spektra opakovaně zvyšované minimální mzdě vedou relativně dobře. Otázkou je, zda se hlasy nespokojené střední třídy promítnou i do politiky.

Jan Vácha

K institutu tzv. samorozvrhování pracovní doby zaměstnancem : nově si bude moci zaměstnanec rozvrhovat sám pracovní dobu i na pracovišti zaměstnavatele

Práce a mzda, Sv. 72, (2024) č. 11, s. 6-12

Článek představuje novinku v právní úpravě rozvrhování pracovní doby, kterou s účinností od 1.1.2025 zavádí novela č. 230/2024 Sb. zákoníku práce. Nová úprava vyjasnila názory na problematiku možnosti samorozvrhování pracovní doby zaměstnancem na pracovišti zaměstnavatele. Autor detailně rozebírá institut samorozvrhování pracovní doby zaměstnancem (písemná dohoda o samorozvrhování, její obsahové náležitosti, ke stanovení vyrovnávacího období, k povinnosti zaměstnavatele vypracovat

záložní rozvrh, k možnosti neaplikovat záložní rozvrh a k postupu při jiných důležitých osobních překážkách v práci). Návazně přibližuje další související změny, které institut samorozvrhování přinesl.

Bernd Schiefer

Rechtsprechungsübersicht zum Individualarbeitsrecht : unter Berücksichtigung besonders praxisrelevanter Entscheidungen im Zeitraum April bis September 2024

Přehled judikatury v oblasti individuálního pracovního práva : s přihlédnutím ke zvlášť významným rozhodnutím pro praxi v období od dubna do září 2024

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 44, S. 2694-2703

Přehled závěrů soudních rozhodnutí v oblasti německého individuálního pracovního práva z r. 2024, která jsou dle autora pro personalisty a jejich poradce obzvláště důležitá. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M13.

Bernd Schiefer

Rechtsprechungsübersicht zum Kollektivarbeitsrecht : unter Berücksichtigung besonders praxisrelevanter Entscheidungen im Zeitraum April bis September 2024

Přehled judikatury v oblasti kolektivního pracovního práva : s přihlédnutím ke zvlášť významným rozhodnutím pro praxi v období od dubna do září 2024

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 40-41, S. 2494-2499

Přehled závěrů soudních rozhodnutí v oblasti německého kolektivního pracovního práva z r. 2024, která autor považuje za zvláště významná pro praxi. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M12.

Pavel Novák

Zjednodušení u dohod o provedení práce

Práce, mzdy, odvody bez chyb, pokut a penále [PaM], Sv. 19, (2024) č. 11-12, s. 9-14

Přehledné shrnutí změn právní úpravy v oblasti nemocenského a důchodového pojištění u dohod o provedení práce (DPP). Nová úprava ukládá povinnost registrovat všechny zaměstnance na DPP do evidence sociální správy a od srpna 2024 podávat měsíční elektronické výkazy příjmů u všech těchto zaměstnanců. Autor upozorňuje, že zákon č. 163/2024 Sb. odsunul na r. 2025 schválené změny v posuzování limitu odvodu pojistného u příjmů z dohod o provedení práce, do konce r. zůstává limit 10 tisíc Kč. Od 1.1.2025 bude mít zaměstnavatel možnosti využít režim tzv. oznámené dohody, při kterém lze uplatnit u DPP vyšší limit pro účast na pojištění a placení pojištění (měsíční hranice pro odvod pojistného byla stanovena ve výši 25 % průměrné mzdy). -- Praktická řešení k dohodám viz s. 15; k dohodám a rozhodným částkám příjmu ve zdravotním pojištění viz s. 74-76.

Torsten Riecke

Zu strenge Vorschriften hängen Europa ab

Příliš přísné předpisy vyčleňují Evropu

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 215 (6.11.2024), S. 10

Náklady na restrukturalizaci výroby jsou v případě automobilového průmyslu v EU až desetkrát vyšší, než v USA. Autor komentuje souvislost mezi okolnostmi, vedoucími k současným stávkám v koncernu Volkswagen (zejm. kvůli omezování výroby), hlavními body Draghiho zprávy a mobilitou pracovního trhu v EU. Soustava evropských nařízení, které upravují pracovní podmínky, a navýšení nákladů na restrukturalizaci odvětví také ve srovnání s méně regulovanými trhy práce zpomalují tempo inovací.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Práce a mzda

Sv. 72, (2024) č. 11

K institutu tzv. samorozvrhování pracovní doby zaměstnancem: nově si bude moci zaměstnanec rozvrhovat sám pracovní dobu i na pracovišti zaměstnavatele (s. 6-12); Neplacené volno - kde se v praxi chybuje (s. 13-16); Změny a problémy v odměňování zaměstnanců platem v otázkách a odpovědích (2. část) (s. 17-20); Využití kompetenčních modelů v praxi (s. 21-26); Vysílání tzv. třetizemských zaměstnanců v rámci nadnárodního poskytování služeb (s. 27-30); Přejedání práv a povinností z pracovněprávních vztahů a (ne)rovné zacházení - rozsudek NS sp. zn. 21 Cdo 2559/2023 (s. 31-34); Zvýšení důchodů a příplatků k důchodu v roce 2025 (s. 35-37); Zdravotní pojištění a dva pracovněprávní vztahy v kalendářním měsíci

(s. 42-44); Průměrná mzda a postupy ve zdravotním pojištění od 1.1.2025 (s. 45-47); Změny u srážek ze mzdy od 1.10.2024 (s. 48).

Právo

Olaf Gärtner, Isabelle Golland

Commercial Courts in Deutschland - Eine Stärkung des Justizstandorts : Justizstandort-Stärkungsgesetz tritt zum 01.04.2025 in Kraft

Obchodní soudy v Německu - posílení sídla soudů : zákon o posílení sídla soudů vstupuje v platnost 1. dubna 2025

Der Betrieb, Jg. 77, (2024) Nr. 45, S. 2745-2749

Tzv. zákon o posílení lokalizace soudnictví opravňuje spolkové země ke zřízení specializovaných soudů pro významné obchodní spory, před nimiž může být řízení vedeno i v angličtině, pokud si to strany zvolí. Současně bude ochrana obchodního tajemství rozšířena na všechna zemská civilní řízení tím, že na základě žádosti bude možné ve všech soudních řízeních přiměřeně použít některá ustanovení zákona o ochraně obchodního tajemství. Tyto vítané změny poskytují obchodním podnikům skutečnou alternativu pro účinné, rychlé a nákladově efektivní řešení sporů, což posílí postavení Německa jako centra spravedlnosti v oblasti vnitrostátní a mezinárodní hospodářské soutěže. - Poznámky. -- Shrnutí na s. M9.

Erik Ros

The ECJ preliminary reference procedure : two to tango?

Řízení o předběžné otázce Soudního dvora EU : na spolupráci musí být dva

European taxation, Vol. 64, (2024) No. 8, p. 333-341

Řízení o předběžné otázce (preliminary reference procedure) Soudního dvora Evropské unie bývá popisováno jako dialog mezi soudci vedený duchem spolupráce. SDEU a vnitrostátní soud, který předkládá otázku, nesou sdílenou odpovědnost za úspěch tohoto dialogu. Článek se věnuje možnostem ovlivnění a zlepšení uvedeného dialogu a spolupráce v rámci řízení o předběžné otázce. Autor rozebírá jednotlivé prvky správné předběžné otázky (předmět, načasování, obsah aj.), dále se zaměřuje na samotné předběžné rozhodnutí (preliminary ruling) o výkladu práva EU a navrhuje vytvoření zvláštních komor SDEU, které by mohly být řešením některých kritických ohlasů na předběžné rozhodování. Vyjadřuje se rovněž k písemnému a ústnímu procesnímu jednání před SDEU a zastává názor, že by předkládající národní soud měl mít čas na vyjádření v rámci ústního jednání u Soudního dvora EU. - Poznámky.

Alena Kliková

Fiktivní závazná stanoviska a jejich přezkum

Správní právo, Sv. 57, (2024) č. 4-5, s. 353-361

Příspěvek se věnuje problematice závazných stanovisek vydávaných dotčenými orgány státní správy. Zaměřuje se na závazná stanoviska vydávaná fikcí, kdy z důvodu nečinnosti (resp. nevydání závazného stanoviska ve lhůtě) dojde k "vydání" fiktivního kladného závazného stanoviska bez podmínek pro uskutečnění záměru, a dále na jejich přezkum ve vztahu k novelizacím českého stavebního zákona. Autorka rovněž rozebírá potřebnost a vhodnost řady změn této právní úpravy, včetně nastavení výjimek pro postupy dle nového stavebního zákona č. 283/2021 Sb., i otázku, zda dané výjimky vedou ke zrychlení procesů v rámci povolování staveb a k právní jistotě stavebníka. - Poznámky.

Jakub Hollmann, Lucie Krotilová

K možnostem změny statutu svěřenského fondu

Bulletin advokacie, Sv. 2024, č. 11, s. 21-23

Článek pojednává o svěřenských fondech založených za soukromým účelem. Cílem autorů je komplexně shrnout argumentaci, proč je statut svěřenského fondu změnitelný, a současně se vypořádat s argumenty, které obhajují nezměnitelnost. Záměrem je nastínit problematiku svěřenského fondu a jeho statutu z pohledu svěřenského fondu jako funkčního nástroje pro účely správy majetku, který je v praxi hojně využíván. - Poznámky.

Tomáš Grygar

Kompenzace nemajetkové újmy způsobené průtahy a nepřiměřenou délkou přestupkového řízení při ukládání správního trestu

Správní právo, Sv. 57, (2024) č. 4-5, s. 265-281

Článek se zabývá otázkou, zda má správní orgán možnost (případně dokonce povinnost) kompenzovat nemajetkovou újmu způsobenou průtahy či nepřiměřenou délkou přestupkového řízení, formou zmírnění správního trestu pachateli přestupku či formou zastavení řízení. Autor nejprve upozorňuje na právo na projednání věci bez průtahů a v přiměřené lhůtě, které dopadá i na přestupkové řízení. Následně obsáhle rozebírá trestněprávní judikaturu, která přinejmenším snížení trestu jako formu kompenzace nepřiměřené délky trestního řízení připouští. V návaznosti pak řeší výše nastíněnou otázku, a to s ohledem na ústavněprávní a mezinárodněprávní východiska práva na spravedlivý proces a náhrady újmy způsobené nesprávným úředním postupem. - Poznámky.

Matěj Cihlár

Kritérium dobré víry v případech nabytí vlastnického práva od neoprávněného k nemovité věci dle § 984 ObčZ

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 21, s. 671-679

V příspěvku jsou systematicky mapovány konkrétní požadavky na naplnění podmínky dobré víry nabyvatele v případě úplatného nabytí vlastnického práva od neoprávněného k nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí. Autor za tím účelem analyzuje právní předpisy, judikaturu českých soudů a odbornou literaturu. Součástí textu je také exkurz do německé právní úpravy této problematiky a stručné porovnání německého a českého přístupu. Autor uvádí, že platnou českou právní úpravou je dobrá vůle při nabytí vlastnického práva od neoprávněného presumována a osoby v zásadě nemají povinnost ověřovat správnost zápisu v katastru nemovitostí. Judikatura pracuje s konceptem investigativní aktivity, jedním z hlavních požadovaných kroků je fyzická prohlídka věci. - Poznámky.

Michal Žižlavský

Nástroje obrany věřitelů v oddlužení

Bulletin advokacie, Sv. 2024, č. 11, s. 13-14

V oddluženích se nachází řádově sto tisíc dlužníků. Věřitelů, kteří uplatňují své pohledávky, je nejméně desetkrát tolik. Dluhy se často hodnotí optikou dlužníků a věřitelům se věnuje málo pozornosti. Nevyvážené informace se promítají do legislativy, což potvrzuje poslední novela insolvenčního zákona, provedená zákonem č. 252/2024 Sb. Nová pravidla oddlužení platí od 1. října 2024. V článku jsou představeny nové nástroje, které mohou věřitelé využít pro uspokojení svých pohledávek. - Poznámky. -- Viz i další příspěvky k tématu "Revoluce v oddlužení" v souvislosti s přijetím zákona č. 252/2024 Sb. na s. 15-20.

Klára Krbušek

Návrh směrnice o odpovědnosti za umělou inteligenci a revidovaná směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky : zhodnocení potenciálu naplnění deklarovaných cílů nové úpravy

Právník, Sv. 163, (2024) č. 11, s. 1190-1216

Specifické vlastnosti umělé inteligence mohou dle současných odpovědnostních právních norem v EU ztížit až znemožnit poškozeným uplatnění jejich nároku na náhradu škody. Evropská komise z tohoto důvodu představila návrh směrnice o odpovědnosti za umělou inteligenci (AILD) a dále návrh revidované směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky (PLD). Jejich společným cílem je zajistit účinné odškodnění poškozených osob a přispět k právní jistotě. Autorka posuzuje, zda je tato úprava schopna dosáhnout stanovených cílů v kontextu specifických vlastností AI. Rozebírá návrhy směrnic, jejich působnosti, rozdíly a některé nedostatky. Zvláštní pozornost věnuje pravidlům pro zpřístupnění důkazů a vyvratitelným právním domněnkám příčinné souvislosti mezi zaviněním žalovaného a výstupem vytvořeným systémem AI. V závěru autorka navrhuje možné změny návrhů směrnic pro efektivnější dosažení stanovených cílů. - Poznámky.

Milan Hlušák

O vedomostných kritériách : (úvahy k stati L. Brima)

Právnik, Sv. 163, (2024) č. 10, s. 1046-1056

Příspěvek tematicky navazuje na stať L. Brima o významu jednotlivých vědomostních modalit ("věděl", "musel vědět", "měl vědět", "měl a mohl vědět" apod.). Autor se zabývá otázkou, zda existuje jedna, nebo více úrovní, resp. kritérií tzv. normativní vědomosti (tedy nevědomosti, která se právně považuje za vědomost). Zvažuje dvě kritéria: úroveň snadné zjistitelnosti a úroveň přiměřené zjistitelnosti. Následně rozebírá, zda jsou vědomostní kritéria založena na tzv. nepravé povinnosti. Zamýšlí se rovněž nad vztahem § 4 odst. 2 slovenského občanského zákoníku a zvláštními vědomostními normami a dospívá k závěru, že jsou v souladu a vhodně se doplňují. V závěru hodnotí, zda je zavinění podmínkou pro to, aby se nevědomost mohla považovat za normativní vědomost. - Poznámky. -- Stať L. Brima byla publikována v čas. Právnik č. 10/2022, s. 937-956.

Kristýna Bónová

Personalizace ceny vs. zásada rovnosti : je cenová diskriminace opravdu diskriminací?

Právnik, Sv. 163, (2024) č. 10, s. 1100-1111

Personalizace ceny je jednou z obchodních praktik, k níž podnikatelé mohou využívat výsledky analýzy spotřebitelských dat, která sbírají v online prostředí. Autorka vychází z názoru, že personalizovaná cena je jednou z forem cenové diskriminace, které se v ekonomii rozlišují. V článku rozebírá, za jakých podmínek může být cenová diskriminace skutečně diskriminací v právním smyslu, s důrazem na analýzu diskriminačních důvodů a posouzení rizik využívání algoritmů k automatizovanému rozhodování. Zaměřuje se na český právní řád s případným přesahem do unijního práva. Zvažuje zásadu rovnosti v českém právu a diskriminaci spotřebitele a dochází k závěru, že personalizovaná cena není diskriminační, zejména pro nenaplnění kritéria nedůvodnosti a nepřiměřenosti. Zatím však chybí rozhodnutí soudů, o které by se dalo jednoznačně opřít ve věci cenové diskriminace. - Poznámky.

Zdeněk Buchta

Právo zadržet část ceny odhadem přiměřeně odpovídající slevě

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 19-20, s. 661-663

V případě objektivně vadného plnění prodávajícího (zhotovitele) patří mezi typické nároky kupujícího právo na slevu z kupní ceny (ceny díla). Otázka stanovení konkrétní výše slevy z kupní ceny je samostatným problémem, v praxi nesnadným k řešení a hrozícím nastoupením právní odpovědnosti kupujícího. Zákonná úprava v tomto směru nenabízí srozumitelné vodítko, protože se omezuje pouze na konstatování, že sleva má být přiměřená. Kupující se velmi snadno dostane do prodlení s plněním své povinnosti zaplatit kupní cenu (či její část), pakliže slevu uplatní nepřiměřeně vysokou a o tuto slevu z kupní ceny poníží plnění, k němuž se zavázal prodávajícímu. Autor rozebírá možnosti, jak lze riziko odpovědnosti za prodlení s úhrnou kupní ceny do jisté míry snížit. Jedná se o právo kupujícího zadržet část ceny odhadem přiměřeně odpovídající slevě dle § 2108 občanského zákoníku. - Poznámky.

Rada (EU) přijala postoj k unijnímu právnímu předpisu o řešení spotřebitelských sporů, kterým poskytla mandát pro jednání s Evropským parlamentem o jeho konečném znění

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 19-20, příl. Legislativa s. i-ii

Informace o návrhu na revizi evropské směrnice č. 2013/11/EU o alternativním řešení spotřebitelských sporů (ADR), který rozšiřuje oblast působnosti směrnice tak, aby zahrnovala všechny formy právních předpisů EU na ochranu spotřebitele a všechny druhy společností, včetně obchodníků ze zemí mimo EU. Vztahuje se rovněž na nové druhy nekalých praktik (např. rozhraní a reklama, které jsou manipulativní, či mechanismy zeměpisného blokování). Návrh chrání svobodnou možnost podniků zapojit se do alternativního řešení sporů, nebo se obrátit na soud. Pokud však spotřebitel požádá o ADR, podnik bude muset do 20 pracovních dnů odpovědět na jeho žádost. Úpravy směrnice by měly vést ke snížení zátěže pro subjekty, které se účastní alternativního řešení sporů.

Pavel Mates

Správní akty - materiální a formální pojetí

Právní rozhledy, Sv. 32, (2024) č. 21, s. 694-696

Ustanovení § 67 odst. 1 správního řádu obsahuje legální definici rozhodnutí, které mívá v praxi různé označení (např. pojmy příkaz, zákaz, oprávnění, podmínka; jejich volba je na zákonodárci). Článek přibližuje problematiku materiálního pojetí rozhodnutí, kdy určující není, jak byla pojmenována pravomoc správního orgánu, ale to, má-li výsledek jeho postupu znaky rozhodnutí. Autor upozorňuje, že materiální pojetí rozhodnutí bylo po dlouhou dobu zcela převažující, zatímco formální stránka byla upozaděna až přehlížena. Z konceptu materiálního pojetí rozhodnutí plyne, že nikoliv každý takto označený akt jím opravdu je. Autor zvažuje, co je rozhodnutím ve smyslu správního řádu, a uvádí, že nejčastěji se koncept materiálního pojetí rozhodnutí prosazuje při aplikaci zákona o svobodném přístupu k informacím. - Poznámky.

Ondřej Lipka

Veřejná správa mezi judicializací a deferencí

Právník, Sv. 163, (2024) č. 11, s. 1153-1166

Autor provádí hlubší kritickou reflexi limitů výkonu pravomoci správních soudů a poukazuje na dva její projevy: systematické dopady soudního přezkumu ve formě judicializace a různá systémová omezení tohoto přezkumu z důvodu nedostatku institucionální kapacity soudů. Přibližuje pojem judicializace (u veřejné správy ji chápe jako proces, kdy soudy nahrazují svým uvážením její rozhodovací procesy) a pojem deference (ten popisuje protikladnou situaci, kdy soudy svou pravomoc k judicializaci omezují ve prospěch rozhodovacích procesů ve veřejné správě, kterým z různých důvodů přikládají váhu). Po vysvětlení a obhajobě konceptu judicializace ve vztahu k veřejné správě autor vysvětluje historii pojmu deference a popisuje, jak a kdy jsou české správní soudy deferenční a na jakém základě. Deferenční postupy chápe jako modifikace přezkumného rámce zákonnosti z důvodu různých typů nedostatku institucionální kapacity soudů. - Poznámky.

Martin Neumann

Význam kontrasignace a možnost jejího odmítnutí

Jurisprudence, Sv. 33, (2024) č. 3, s. 15-21

Blíže k institutu kontrasignace v ústavním právu ČR. Článek se zaměřuje na klíčové aspekty institutu kontrasignace aktů hlavy státu a propojeného konceptu neodpovědnosti prezidenta. Věnuje se významu tohoto institutu v nastavení rozdělení rolí mezi hlavou státu a vládou, a to rovněž s ohledem na přenesení odpovědnosti za prezidentovo rozhodnutí. Autor rozebírá význam spolupodpisu v české a československé ústavní tradici a také vybrané praktické aspekty procesu kontrasignace. Spatřuje v něm ověřovací, spolurozhodovací i kontrolní roli a způsob ochrany hlavy státu při současném zachování důvěry v systém spočívající v existenci konečné odpovědnosti politické moci za rozhodnutí. - Poznámky.

Michael Douša

Vztahy vlády a hlavy státu v parlamentní formě vlády

Jurisprudence, Sv. 33, (2024) č. 3, s. 7-14

Článek přibližuje vztah vlády a prezidenta republiky v parlamentní formě vlády, a to se zaměřením na postavení předsedy vlády. Autor rozebírá jejich ústavní zakotvení a věnuje se potenciálním střetům mezi prezidentem a vládou v rámci sporů týkajících se jmenování, odvolávání a jiných způsobů ukončení funkcí. Připojuje rovněž rozbor některých demisních, odvolacích a jmenovacích sporů v ČR. Autor zdůrazňuje, že i v parlamentní formě vlády se může přístup ke vztahům mezi orgány výkonné moci značně lišit, což dokládá porovnáním stavu v České republice a na Slovensku. - Poznámky. -- Více k překročení jmenovacích pravomocí prezidentem ČR viz s. 22-43.

Statistika. Demografie. Sociologie

Martina Smrčková, Karel Brůna

Explaining implausible results in shadow economy estimation using MIMIC models

Vysvětlení nepravděpodobných výsledků v odhadech šedé ekonomiky za použití modelů MIMIC

Statistika, Vol. 61, (2024) No. 3, p. 249-277

Studie hledá příčiny chybných výsledků v odhadu objemu šedé ekonomiky pomocí modelu MIMIC na příkladu dat z České republiky za období 1993-2021. Blíže se zabývá metodou kalibrace modelu prostřednictvím jeho aplikace na různé definice šedé ekonomiky (Dell'Annova metoda). Stručně představuje strukturu modelu MIMIC (Multiple Indicator Multiple Cause), standardní metody postupu v případě chybných výsledků a následně upravenou metodologii. Autoři docházejí k závěru, že přední příčinou chybných výsledků je nesprávná definice šedé ekonomiky v modelu MIMIC. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://doi.org/10.54694/stat.2024.12>

The master of comparison

Mistr srovnávání

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9422, p. 64

Shrnutí celoživotní práce amerického ekonoma Alana W. Hestona, jenž zemřel v říjnu 2024. Heston se podílel na vzniku hospodářských statistik "Penn World Table" a programu "International Comparison Program" (partnerský program statistických úřadů zemí z celého světa, který zveřejňuje mezinárodně srovnatelné ukazatele HDP).

Misery business

Bídná záležitost

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9423, p. 69

Vývoj tzv. "indikátoru ekonomické nepohody" (economic discomfort index) nazývaného také "index bídy" (misery index) by naznačoval, že americké prezidentské volby v r. 2024 vyhraje K. Harris. Proč se tak nestalo? Článek rozebírá, z jakého důvodu si K. Harris i stávající politici v jiných zemích světa ve volbách v r. 2024 vedli špatně, a to přesto, že si ekonomiky vedou na pohled lépe. Zdá se, že ekonomům uniká, jak lidé vnímají vývoj ekonomiky. Z minulosti vyplývají dvě poučení - vnímání veřejnosti ovlivňuje výchozí stav, podstatný je rovněž vývoj úrokových sazeb. Článek v této souvislosti odkazuje na studie zkoumající mj. to, proč se průzkumy důvěry odchylují od "tvrdých" ukazatelů, a diskutuje i o tom, zda lze příště v obdobné situaci lépe řídit inflaci. Chybou dle článku bylo načasování druhého Bidenova stimulačního balíčku v r. 2021.

Účetnictví

Vladimír Hruška, Olga Holubová, Tomáš Slavík

Účetní a daňové doklady

Účetnictví, Sv. 2024, č. 11, s. 3-25

Zvláštní tematická sekce se věnuje účetním a daňovým dokladům. Obsaženy jsou příspěvky o rozdílu mezi účetním a daňovým dokladem, o daňových dokladech u DPH i o elektronizaci dokladů.

Veřejná správa

Stephen Morris, Tabby Kinder, George Hammond, Hannah Murphy

Musk calls on 'A team' from Tesla, SpaceX and X to help him in mission to shape Trump 2.0

Musk povolal „špičkový tým“ z Tesly, SpaceX a X, aby mu pomohl s formováním Trumpa 2.0

Financial Times, Vol. 2024, No. 41788 (12.11.2024), p. 8

Článek představuje členy týmu, které si povolal Elon Musk k formování federální vlády USA nového prezidenta D. Trumpa. Dle autorů je to velká příležitost pro podnikatele Muska, jak může ovlivňovat politiku ve prospěch svých podnikatelských zájmů. Musk jako šéf "ministerstva efektivity" již slíbil, že pro zefektivnění fungování federální státní správy propustí stovky tisíc státních zaměstnanců.

Květoslava Hlistová

Odpovědné zadávání veřejných zakázek v praxi a úvahy de lege ferenda

Obchodní právo, Sv. 33, (2024) č. 10, s. 25-40

Článek se věnuje způsobům správného použití zásad odpovědného zadávání veřejných zakázek v zadávacím řízení. Autorka kriticky hodnotí, zda recentní právní úprava poskytuje dostatečnou podporu zadavatelům k zadávání veřejných zakázek odpovědným způsobem. Zdůrazňuje, že zadavatelé musí vždy dbát i na dodržení ostatních zásad zadávacího řízení dle § 6 odst. 1-3 zákona o zadávání veřejných zakázek, jelikož zásady odpovědného zadávání mají své limity. V příspěvku rovněž formuluje úvahy de lege ferenda o možných budoucích trendech v právní úpravě odpovědného zadávání, zmiňuje připravovaný zákon o registrovaném sociálním podniku i novelizaci ZZVZ. - Poznámky.

Jiří Harnach

Učebnice veřejných zakázek.9. kapitola, Praktické aspekty zadávání

Veřejné zakázky, Sv. 2024, č. 5, s. 37-38

Seriál článků se zaměřuje na přehledné a srozumitelné vysvětlení základních principů, představení pojmů a objasnění souvislostí v rámci veřejného zadávání v ČR. V této části se autor věnuje praktické stránce celého postupu zadávacího řízení, které je vysoce formalizovaným procesem, kdy i drobná chyba a nepřesnost může mít následky pro zákonnost a obecně možnost pokračovat v zadávacím řízení. Přibližuje elektronizaci zadávacího řízení, elektronické nástroje a specifika komunikace s účastníky. Charakterizuje také uveřejňovací povinnosti zadavatele a zdůrazňuje, že jejich porušením lze spáchat samostatný přestupek (uveřejňovací přestupky). Rozebírá i problematiku odpovědnosti zadavatele za správnost postupu a možné sankce za porušení povinností.

Jiří Harnach

Učebnice veřejných zakázek. 10. kapitola, Časté, byť mimořádné situace

Veřejné zakázky, Sv. 2024, č. 5, s. 39-40

Seriál článků se zaměřuje na přehledné a srozumitelné vysvětlení základních principů, představení pojmů a objasnění souvislostí v rámci veřejného zadávání v ČR. V této části jsou stručně představeny okolnosti zadávacího řízení, které mohou být časté, přesto je musíme vnímat jako výjimečné a do značné míry i nežádoucí, resp. jako krajní možnost. Jedná se o jednací řízení bez uveřejnění (slouží např. k opakování dřívějšího zadávacího řízení bez podstatné změny, k oslovení jediného dodavatele schopného realizovat předmět plnění, případy "vendor lock-in", dále při existenci krajně naléhavých okolností, které z časového hlediska neumožňují realizaci transparentního řízení a nebo užití JŘBU pro veřejné zakázky na dodávky, na služby i na stavební práce). Další mimořádnou situací je zrušení zadávacího řízení (rozhodnutím ÚOHS, rozhodnutím zadavatele aj.).

Eva Pavelková, Marcela Káňová

Veřejné zakázky pravidelné povahy zblízka

Veřejné zakázky, Sv. 2024, č. 5, s. 41-45

Veřejné zakázky pravidelné povahy je možné charakterizovat jako "pravidelně pořizované nebo trvající", jde o dodávky či služby stejného druhu, které zadavatel potřebuje opakovaně a v zásadě plánovaně. Jejich právní úprava představuje speciální právní úpravu k obecným pravidlům, která jsou stanovena v § 16 odst. 6 a § 18 zákona o zadávání veřejných zakázek. Autorky identifikují podmínky pravidelně pořizovaného plnění, vymezují plnění stejného druhu či charakteru a představují některá rozhodnutí ÚOHS v této věci. Poté vysvětlují, jak stanovit předpokládanou hodnotu v případě veřejné zakázky pravidelné povahy ve smyslu § 19 ZZVZ. Postup uvedený v § 19 odst. 1 a 2 obsahuje zvláštní pravidla pro stanovení předpokládané hodnoty, jež se uplatní pouze v případě VZ pravidelné povahy. - Poznámky.

Šárka Homfray

Výkon služby z jiného místa

Sondy, Sv. 2024, č. 9, s. 14-16

Článek se věnuje aktuální podobě úpravy výkonu služby z jiného místa ve státní správě ČR. Základní úpravu institutu výkonu služby z jiného místa obsahuje § 117 zákona o státní službě, jehož obsahem je možnost služebního úřadu a státního zaměstnance uzavřít dohodu o výkonu služby z jiného místa, ve

kteří se sjednají podmínky včetně místa, kde bude vykonávána. Další pravidla obsahuje nařízení vlády č. 144/2015 Sb. a příslušný služební předpis náměstka ministra vnitra pro státní službu. Autorka přibližuje jejich obsah a rovněž se zaměřuje na povinnosti představených i povinnosti státních zaměstnanců při práci z domova. Zmiňuje také některé otázky bezpečnosti a ochrany zdraví na pracovišti při práci z domova.

Marcela Káňová, Vilém Podešva

Vyloučení dodávek z tzv. "třetích zemí" u sektorových veřejných zakázek

Veřejné zakázky, Sv. 2024, č. 5, s. 31-34

Autoři se zabývají problematikou aplikace ustanovení § 168 zákona o zadávání veřejných zakázek a postupem závazným pro všechny zadavatele zadávající sektorové veřejné zakázky na dodávky. Rozebírají možnost zadavatele vyloučit účastníka zadávacího řízení, resp. nabídky zahrnující dodávky z tzv. "třetích zemí", i povinnost zvýhodnit účastníka, kterého nelze dle § 168 odst. 1 ZZVZ vyloučit. Přibližují rovněž doporučení pro aplikační praxi a postup dodavatele řešený rozhodnutím ÚOHS z února 2024. Autoři zdůrazňují, že problematika bude do budoucna nabývat na významu, ať už s ohledem na aktuální geopolitickou situaci a s ní bezprostředně související bezpečnostní hrozby, s ohledem na unijní strategii ekonomické bezpečnosti nebo v souvislosti s problematikou zahraničních subvencí. - Poznámky.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Veřejná správa

Sv. 35, (2024) č. 11

Odpady: Povinnosti pro obce od ledna 2025 (s. 4); Konec pohozených plechovek a plastových lahví - novela zákona o odpadech (s. 5-7); Jak zkrotit nadbytečný odpad? (s. 8-9); Starosti s povodňovým odpadem: Kam ho vyvézt? (s. 10); Resortní plány obnovy po povodních: Pomoc přichází ve fázích (s. 12); eDoklady: Na zavedení služby není nic složitějšího (s. 13); Svatava Maradová: Pozemkové úpravy jsou málo známou cestou k lepšímu životu na venkově (s. 14-17); Příklady realizovaných opatření SPÚ za posledních jedenáct let (s. 18); Propojení světa seniorů a dětí přispívá k vzájemnému porozumění (s. 19-21); Praktické rady pro starosty: Vše do kapsy a na nástěnce – Jednotka sboru dobrovolných hasičů obce (s. 22-23); Vesnice roku 2024: Vyhrála šumavská obec Vacov (s. 24-26); Výzkum Ministerstva vnitra: Obchodování s dětmi v Česku není časté, důležitá je však včasná identifikace obětí (s. 27); Rok 2025 se blíží: Nezapomeňte zveřejnit obecně závazné vyhlášky a nařízení ve Sbírce právních předpisů územních samospráv (s. 30); Desetiletý zákon na prahu změn: Kulatý stůl otevírá diskusi o novelizaci k zákonu o kontrole (s. 31); Přehledně z EU: Evropská komise podpoří státy postižené klimatickými katastrofami (s. 32-33); Inovace a inspirace pro evropské regiony (s. 34-35); Několik hlavních poznatků z dotazníkového průzkumu mezi zaměstnanci služebních úřadů (s. 36-38); Sasko-české inspirace ve vzdělávání úředníků podruhé (s. 39-40).

Veřejné finance. Rozpočet

Stefan Schaible ; rozhovor vedla Tanja Kewes

"Wir sollten 200 bis 400 Milliarden neue Schulden machen"

"Měli bychom udělat 200 až 400 miliard nových dluhů"

Handelsblatt, Jg. 2024, Nr. 226 (21.11.2024), S. 24-25

Rozhovor s S. Schaiblem se zabývá primárně postojem SPD, Zelených a FDP k problematice dluhové brzdy. Schaible podporuje její dočasné pozastavení ve světle finančních nároků zejm. na inovace a obranu. Rozhovor se dále věnuje aktuální politické situaci v Německu, možnostem restrukturalizace německé ekonomiky a nedostatku kvalifikovaných pracovníků na tamním pracovním trhu. -- K tématu dluhové brzdy viz také HB č. 223/2024, s. 8-9.

Eiji Okano, Masataka Eguchi

The effects of a money-financed fiscal stimulus in a small open economy

Dopady fiskálního stimulu financovaného penězi v malé otevřené ekonomice

IMF Economic Review, Vol. 72, (2024) No. 3, p. 1212-1237

Autoři vytvářejí model malé otevřené ekonomiky, ve kterém analyzují účinky fiskálního stimulu financovaného penězi, oproti fiskálnímu stimulu financovaného dluhem, v pasti likvidity. Základy modelu jsou postaveny na modelu J. Gali z r. 2020, jenž počítal s uzavřenou ekonomikou. Autoři docházejí k závěrům, že v pasti likvidity je fiskální stimul financovaný penězi v otevřené ekonomice účinnější pro stabilizaci produkce i inflace, než v uzavřené ekonomice. Oproti tomu je zvýšení vládních výdajů v případě fiskálního stimulu financovaného dluhem v malé otevřené ekonomice méně účinné. - Poznámky.

Falling short : Canada's defence spending

Zůstávají nedostatečné : výdaje Kanady na obranu

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9423, p. 41-42

Na červencovém summitu NATO byla Kanada jednou ze zemí, které neplní 2% cíl výdajů na obranu vzhledem k HDP. Kanadský premiér J. Trudeau se posléze pod tlakem na konci summitu zavázal cíl do r. 2032 plnit, je ale otázkou, zda je takový slib důvěryhodný - Trudeau v minulosti uvedl, že Kanada tento cíl nesplní "nikdy" a politik pravděpodobně po volbách v r. 2025 již nebude ve funkci. Článek blíže informuje o aktivitách Kanady v oblasti obrany (o vizi kanadské obrany zveřejněné v dubnu, o vývoji modernizace armády, nejasném financování, nedostatecích veřejných zakázek v oblasti obrany i o možném vývoji po volbách v r. 2025).

Petr Musil

Jak je to s dluhem a deficitem za rok 2023?

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 10, s. 44-45

Informace k revizi ukazatelů vládních statistik publikovaných ČSÚ za roky 2020-2023 a zasílaných Eurostatu k notifikaci. V hlavních ukazatelích míry deficitu a zadlužení jsou v září 2024 reflektována nová data za sektor vládních institucí i výsledky benchmarkové revize národních účtů včetně HDP, který je jmenovatelem poměrových ukazatelů. Oproti předchozí publikaci z dubna 2024 došlo k revizi řady ukazatelů. Revize nominální hodnoty deficitu a dluhu v letech 2020-2022 byla nevýznamná a neovlivnila relativní výši deficitu a dluhu v poměru k HDP s přesností na jedno desetinné místo. Za r. 2023 je relativní změna významnější, především z důvodu revize příjmových daní. Grafy ukazují příspěvky k revizi deficitu a příspěvky k revizi dluhu (% HDP) v období 2020-2023.

Johannes Brumm, Xiangyu Feng, Laurence Kotlikoff, Felix Kubler

When interest rates go low, should public debt go high?

Když klesají úrokové sazby, měl by veřejný dluh růst?

American Economic Journal: Macroeconomics, Vol. 16, (2024) No. 4, p. 432-469

Studie zkoumá, zda může být financování státního dluhu teoreticky bezplatné za předpokladu, že budou reálné úrokové sazby nižší než míra růstu HDP. Autoři rovněž zohledňují mezigenerační redistribuci. Jev je sledován ve stochastických modelech překrývajících se generací (OLG model) s uzavřenou a otevřenou ekonomikou. Autoři zjišťují, že nízké sazby, za které si vlády půjčují, signalizují silnou společenskou poptávku po jistotě, odklon od rizika. Z toho důvodu se domnívají, že při nízkých úrokových sazbách je pravděpodobnější cestou k ekonomické efektivnosti sdílení vládních rizik – nikoliv deficitní financování. Modely jsou kalibrovány na datech z USA. - Poznámky.

Zdravotnictví

Andreas Menn

Fragen Sie Ihren Arzt oder Algorithmus

Zeptejte se svého lékaře nebo algoritmu

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Sonderheft No. 1, S. 72-75

Umělá inteligence dobývá medicínu. Rozpoznává nemoci a vymýšlí léky. Článek podává přehled nejnovějšího vývoje umělé inteligence v Německu, např. v diagnostice nemocí a vývoji léků firem Bayer a Biontech.

Cordula Tutt

In der Mangel

V nouzi

WirtschaftsWoche, Jg. 2024, Nr. 40, S. 22-25

Příliš mnoho klinik, přepracovaný personál, rostoucí náklady: v Německu hrozí, že nemocniční reforma ministra zdravotnictví Karla Lauterbacha nesplní všechny cíle. Počet nemocnic klesne, ale měly by být kvalitnější a efektivnější. Spolkovým zemím vadí způsob financování a nevěří, že se podaří zachovat nemocniční péči i na venkově.

Životní prostředí

Christian Buelens

Climate change and its impact on prices and inflation

Klimatická změna a její dopad na ceny a inflaci

Quarterly report on the euro area, Vol. 23, (2024) No. 1, p. 23-40

Článek popisuje, jakým způsobem může klimatická změna v budoucnu působit na změny cenových hladin a inflaci v zemích eurozóny. Autor očekává, že změna klimatu i opatření na zmírnění klimatických hrozeb budou mít dopad na cenovou hladinu, zejména cen potravin a energií. Dále také článek uvádí metody, kterými lze tyto dopady zmírnit. - Poznámky. Plný text dostupný z: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/quarterly-report-euro-area-qrea-vol-23-no-1-2024_en

Diego R. Känzig, Maximilian Konradt

Climate policy and the economy : evidence from Europe's carbon pricing initiatives

Politika v oblasti klimatu a hospodářství : důkazy z evropských iniciativ v oblasti stanovení cen uhlíkových emisí

IMF Economic Review, Vol. 72, (2024) No. 3, p. 1081-1124

Článek zkoumá dopady oceňování uhlíkových emisí na ekonomiku, se zaměřením na národní uhlíkové daně členských států EU a evropské emisní povolenky. Dle autorů jsou jak uhlíkové daně, tak emisní povolenky úspěšné v omezování emisí, ovšem na úkor ekonomiky. Evropský systém obchodování s uhlíkovými emisemi zpomaluje ekonomiku více než uhlíkové daně. Autoři vysvětlují rozdílné dopady čtyřmi různými faktory (mj. fiskální politika a měnová politika, carbon leakage, znovuinvestování příjmů aj). Dále článek dokumentuje značnou heterogenitu regionálních dopadů evropského trhu s uhlíkovými emisemi, která zásadně závisí na podílu volně přidělených povolenek a míře koncentrace trhu s elektřinou. - Poznámky.

Životní úroveň

Bart Capéau, André Decoster, Bram De Rock, Jonas Vanderkelen

Did Belgium withstand the storm of rising inequalities? : income inequality in Belgium, 1985-2020

Odolala Belgie bouři rostoucích nerovností? : příjmová nerovnost v Belgii v období 1985-2020

Fiscal studies, Vol. 45, (2024) No. 3, p. 285-308

Studie vývoje příjmových nerovností v Belgii v období 1985-2020. Autoři uvádějí, že v porovnání s některými vyspělými státy (Německo, USA, skandinávské země), které zažily podstatné zvýšení nerovnosti, Belgie vykazuje v posledních desetiletích poměrně stabilní míru příjmové nerovnosti. V posledních dvaceti letech se nerovnost ve výtěžcích mírně snížila, také s ohledem na nárůst zaměstnanosti zejména u starších lidí a žen. Nicméně po zahrnutí příjmů z finančního kapitálu a nerozdělených zisků z podnikového sektoru se ukázalo, že příjmová nerovnost před zdaněním se v letech 2009-2016 výrazně zvýšila. V článku je rovněž rozebráno redistribuční úsilí sociálního státu s ohledem na snižování nerovností. - Poznámky.

Patrick Bennett, Kelly Foley, David A. Green, Kjell G. Salvanes

Education and inequality : an international perspective

Vzdělání a nerovnost : mezinárodní pohled

Fiscal studies, Vol. 45, (2024) No. 3, p. 429-454

Autoři shrnují odbornou literaturu a nová empirická zjištění s cílem určit, zda je rozšíření vzdělání efektivním nástrojem pro snižování nerovnosti a jestli jsou některé vzdělávací systémy spojovány se snižováním nerovnosti a jiné s jejím zvyšováním. Uvádějí, že politiky zaměřené na zvýšení vzdělanosti nemusí být nutně prospěšné z hlediska snižování nerovnosti. Všimají si rovněž rozdílných vlivů jednotlivých zkoumaných vzdělávacích systémů na muže a na ženy a upozorňují na nápadné odlišnosti genderových dopadů. Srovnání bylo provedeno na datech ze sedmnácti rozvinutých zemí severoamerického a evropského regionu. - Poznámky.

James Banks, Richard Blundell, Antoine Bozio, Jonathan Cribb, David Green, James P. Ziliak

Changing inequalities in Europe and North America. part two

Změny nerovností v Evropě a v Severní Americe. 2. část

Fiscal studies, Vol. 45, (2024) No. 3, p. 263-267

Úvodní příspěvek pokračování tematického čísla zaměřeného na vývoj příjmových nerovností a dynamiku trhu práce v sedmnácti vyspělých státech Evropy a Severní Ameriky. Článek obsahuje shrnutí hlavních trendů a zjištění z devíti ekonomik západní a jižní Evropy (Rakousko, Belgie, Francie, Německo, Nizozemsko, Řecko, Itálie, Portugalsko a Španělsko). Zmiňuje rovněž závěry doprovodného srovnávacího textu o vztahu vzdělání a nerovnosti v sedmnácti zkoumaných zemích.

David Morávek

Naděje dožití v Česku se prodlužuje

Statistika & my, Sv. 14, (2024) č. 10, s. 21-23

Shrnutí statistických údajů o délce života v ČR a charakteristika trendů průměrné délky života u mužů a žen. V r. 2023 se naděje dožití (střední délka života) při narození mužů i žen zvýšila meziročně téměř o 0,8 roku. Za předpokladu neměnné úmrtnosti v čase by se narozený chlapec v průměru dožil 76,9 roku a narozené děvče 82,8 roku. Naděje dožití se zvýšila již druhým rokem v řadě, po dočasném poklesu v důsledku vyšší úmrtnosti v době pandemie. V letech 2009-2019 se naděje dožití zvýšila přibližně o dva roky - u mužů na 76,3 roku a u žen na 82,1 roku. Graf ilustruje střední délku života při narození v letech 2009 až 2023, mapky porovnávají naději dožití při narození podle krajů v letech 2022 až 2023 u žen a mužů. -- Více k úmrtnosti v ČR viz s. 25-33 v rámci tematické přílohy Smrt ve statistice.

Patrícia Krupová

Wealth, consumption, and savings patterns in retirement : a challenge to the life-cycle hypothesis

Vzorce bohatství, spotřeby a úspor v důchodovém věku : výzva pro hypotézu životního cyklu

Ekonomické rozhledy, Vol. 53, (2024) No. 3, p. 178-195

Studie zkoumá ekonomické chování osob v předdůchodovém a důchodovém věku s ohledem na teorii životního cyklu. Analýza vychází z dat mezinárodní databáze mikrodát o zdraví, sociálně-ekonomickém postavení a společenských a rodinných vazbách (SHARE, Survey of Health, Ageing and Retirement) sbíraných ve 27 evropských státech a Izraeli. Autorka zjišťuje, že teorie životního cyklu nedostatečně zachycuje dynamiku bohatství, spotřeby a úspor v důchodovém věku, s přechodem do důchodového věku nastává větší než očekávaný pokles reálného bohatství. Nejnižší nenulové hodnoty jsou zachyceny u nejstarších jedinců. Závěry jsou aplikovatelné napříč evropskými zeměmi. - Poznámky. Plný text dostupný z: <https://euba.sk/en/veda-vyskum/ekonomicke-rozhlady/content/2024/03/2917-wealth-consumption-and-savings-patterns-in-retirement-a-challenge-to-the-life-cycle-hypothesis>

Ostatní

The antipolitics eating the west : essay: negative partisanship

Antipolitika požívá Západ : eseje: negativní stranictví

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9421, p. 19-25

Tzv. negativní stranictví označuje fenomén, kdy voliči podporují určitou stranu ne kvůli tomu, že by s ní souzněli, ale spíše kvůli tomu, že volí proti opozici - té se bojí, nebo jí pohrdají. Tento trend, který

zaznamenal vzestup od konce studené války, v posledních letech ještě zrychlil. Rozsáhlá esej rozebírá, kde je negativní stranictví na vzestupu, proč k němu dochází a z jakého důvodu je podstatné se jevem zabývat. Autoři eseje odkazují i na data z průzkumů, které se trendem zabývaly (mj. výzkumníci z univerzity ve švýcarském Lausanne). Okrajově je v článku zmíněna i Česká republika. Podle autorů je úkolem světových demokracií obnovit důvěru v politiku.

Vít Hradil, Tomáš Pfeiler

Ekonomické implikace amerických voleb

Profi poradenství & finance, Sv. 12, (2024) č. 10, s. 60-61

Vzhledem k dominantnímu postavení USA ve světové ekonomice má volba amerického prezidenta potenciál ovlivnit dění na finančních trzích i makroekonomický vývoj ve světě. Článek rozebírá očekávané důsledky prezidentských voleb v USA pro finanční trh. Vychází ze stavu před uskutečněním volebního zápasu mezi K. Harris a D. Trumpem. Autoři konstatují, že příznivějším kandidátem pro americké akcie je D. Trump, který má mj. v plánu prodloužit daňové škrty. Klíčovým předpokladem jeho hospodářské politiky je deregulace a zrychlení růstu ekonomiky. Tabulka dokládá bezprostřední vliv vítězství jednotlivých kandidátů na posílení nebo ztrátu konkrétních aktiv. -- Viz také příspěvek Proč vyvolá Trumpova obchodní válka chaos v čas. Euro č. 49/2024, s. 34-35.

Raphael Minder

The new face of European illiberalism

Nová tvář evropského anti-liberalismu

Financial Times, Vol. 2024, No. 41778 (31.10.2024), p. 15

Autor popisuje politickou kariéru slovenského premiéra Roberta Fica od jeho prvního nástupu k moci, přes změnu rétoriky a odstoupení z funkce v r. 2018 (v souvislosti s tlakem protestů po vraždě novináře J. Kuciaka a jeho snoubenky) až do současnosti. Dále je popsána historie některých členů slovenské vlády, jejich vzájemná minulost a v některých případech až rodinné vztahy. Dle článku je premiérova rétorika v některých případech protichůdná s jeho činy. Ficova rétorika bývá ostře kritická, ovšem při hlasování na půdě evropského parlamentu, nebývají tato slova naplněna.

Tom Standage

The world ahead 2025

Svět před příchodem roku 2025

The Economist, Vol. 453, (2024) No. 9424, centr. sect. (106 p.)

Rozsáhlá příloha se v mnoha článcích věnuje očekávanému světovému dění v různých oblastech v r. 2025. Obsažena je i oblast financí, jednotlivé články rozebírají klesající úrokové sazby, ceny komodit, hospodářské dopady umělé inteligence, akciové trhy v USA, nebo i obchodní války. V úvodním článku je rovněž nastíněno deset nejdůležitějších trendů, které se vyplatí sledovat.

Zkrácené obsahy časopisů

Plné texty některých článků jsou zaměstnancům resortu financí dostupné v aplikaci Aktivní noviny

Ekonom : týdeník Hospodářských novin

Sv. 68, (2024) č. 46

Inflace rozhoduje volby. Dopomohla Trumpovi zpět do Bílého domu a Babiše nejspíš vrátí do Strakovky - komentář (s. 8); Stát jako otesánek. Propouštění úředníků ale k zeštíhlení nepostačí: z veřejných rozpočtů dostává v Česku výplatu více než milion lidí. Státních úředníků je z tohoto počtu ale menšina - téma čísla včetně počtu státních zaměstnanců a úředníků v období 2004-2023 (s. 12-18); Z Kazachstánu na Západ. Miliardář chce v Evropě postavit digitální banku - rozhovor s Timurem Turlovm, zakladatelem Freedom Holdingu (s. 20-25); Populační kolaps. Lidé míří na Mars, ale nebude jich dost ani na Zemi - pokles porodnosti ve světě (s. 26-28); Chystaná privatizace Balíkovny budí rozpaky. Služba je v téměř miliardové ztrátě (s. 30-32); Neinovovat je to nejhorší a nejdražší, co můžeme udělat, říká nový ministr průmyslu L. Vlček (s. 34-37); Bezohledný, ale úspěšný. Takový byl Američan ze Zlína Tomáš Baťa - seriál České podnikání (s. 38-41); Digitální (ne)zaostávání - infografika o tom, kde v Evropě sídlí digitálně nejvyspělejší podniky (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 68, (2024) č. 47**

Kosmický průmysl nabírá obrátky, firmy se připravují na válku družic: satelity z Prahy a Brna na oběžné dráze kolem Země pomohou vojákům i přispějí k ochraně přírody v Česku či Africe - téma čísla (s. 10-17); Pojišťovnictví i prodej aut jsou rigidní, velké firmy se bojí dělat věci jinak - rozhovor s P. Řehákem, zakladatelem skupiny Direct (s. 18-23); Proč banky snižují úroky jen u vkladů, ale úvěry tolik nezlevňují (s. 24-26); Ceny nájmu za rok poskočily o více než pět procent (s. 28-29); Udržitelnost je revoluce, kterou Česko nesmí promeškat (s. 34-37); Dogecoin už není vtip. Jmenuje se po něm i nové ministerstvo: vznik amerického úřadu pro efektivitu vlády vyhnal nahoru cenu kdysi vysmívané kryptoměny. Propojujícím článkem je Elon Musk (s. 40-41); Pozdě, ale přece? Lex OZE III přináší tolik potřebné instituty moderní energetiky (s. 44-45); Důchodci versus pracující - infografika k poměru počtu seniorů a osob v produktivním věku (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 68, (2024) č. 48**

Vláda udělala v rozpočtu rekordní sekeru, koupila si za ní sociální smír: velká část zadlužení šla na důchody či pomoc během energetické krize. Česko začalo i více investovat do obrany - téma čísla včetně rozhovoru s předsedou Národní rozpočtové rady M. Hamplem (s. 12-19); Co jsem poradila Renátě Kellnerové? Běžte na Západ a vsaďte na akcie - rozhovor s M. Souček, bývalou vedoucí partnerkou EY v ČR (s. 20-25); Trumpův návrat do Bílého domu děsí firmy, které naskočily na zelenou energii (s. 30-31); Nevynalézej, co hned nezpeněžíš, přikazoval slavný Thomas Edison - seriál Vynálezy, které změnily svět (s. 36-39); Menší mozky a méně dětí. Umělá inteligence mění lidskou evoluci (s. 46-47); Férovější Black Friday - infografika o slevových akcích a uváděných a skutečných slevách (s. 50).

Ekonom : týdeník Hospodářských novin**Sv. 68, (2024) č. 49**

Přehnaná očekávání. Velké změny flexibilní novela zákoníku práce nepřinese - komentář (s. 8); E-shopy zbrojí na tučnou sezonu. Nasazují kosmetiku i erotiku - růst tržeb může zbrzdit nástup asijských online tržišť i nejistota zákazníků ohledně budoucnosti - téma čísla (s. 12-18); Vláda chce miliardy z vapování. Plánovaná daň je nejvyšší v Evropě - zdanění e-cigaret (s. 26-28); Bohatí Češi rekordně zbohatli a očekávají další růst. Podívali jsme se, do čeho investují (s. 30-31); Až 70 tisíc v benefitech. Příspěvky pro zaměstnance se mohou ztrojnásobit (s. 40); ESG fondy jsou po Trumpově zvolení "chodící mrtvola": vítězství republikánského kandidáta v amerických prezidentských volbách brzdí udržitelné investování v USA, volno zase dostanou fosilní paliva (s. 46-47).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2024, č. 45**

Trump 2.0. Jak ovlivní USA, svět a Česko: návrat Donalda Trumpa do Bílého domu mezi mnohými byznysmeny vyvolává spíše otázky než nadšení (s. 12-13); Ve Špindlu to vře - rozhovor s I. Ratajem, šéfem akciové společnosti Tatry Mountains Resorts (s. 14-20); Proč dotovat gaming: český herní průmysl se dočkal oficiálního přijetí mezi audiovizuální tvůrce hodné podpory státu. Velké firmy z oboru ale o peníze z nového Státního fondu audiovize nežádaly, vydělají si prý dost i bez nich (s. 22-26); Evropa objevuje Ficovy manýry: premiér Rober Fico na Slovensku přitahuje šrouby a postupuje při tom podle příručky maďarského vůdce Viktora Orbána - ve spolupráci s Financial Times (s. 32-37); Světová ekonomika je překvapivě odolná: možný ekonomický pokles však nadále představuje pro politiky vážnou výzvu - ve spolupráci s Financial Times (s. 38-39); Kauza Mamut? Spíše kauza Janoušek - rozhovor s advokátem J. Císařem (s. 42-44); Automobilkám hrozí drakonické emisní pokuty: Česko a Itálie proto chtějí prosadit zmírnění evropských limitů (s. 54).

Euro : ekonomický týdeník**Sv. 2024, č. 46**

Inflace zrychlila na 2,8 procenta (s. 8); Zpomalená e-auta: elektrická auta pronikají na evropský trh pomaleji, než se čekalo. K největšímu propadu prodeje došlo letos v Německu, které chtělo mít na svých silnicích do roku 2030 až 15 milionů elektromobilů - téma čísla (s. 12-21); Nechceme spoléhat jen na evropský trh - rozhovor s H. Petersem z představenstva Škody Auto (s. 22-27); Výrobce čipů Arm posiluje na poli AI: cena akcií britské společnosti, kterou ovládá SoftBank, se za poslední rok ztrojnásobila. Její ambice jsou však mnohem větší, rival Intelu spoléhá na prudký

rozvoj umělé inteligence - ve spolupráci s Financial Times (s. 30-35); Řekni, kde ty děti jsou: bohaté státy masivně podporují porodnost, která se za posledních 70 let snížila na polovinu. Pokud se jim nepodaří obrátit trend, hrozí těmto zemím hospodářský úpadek (s. 40-45); Československé bílé zlato: sladké časy první republiky netrvaly příliš dlouho - cukrovarnictví - seriál Byznys první republiky (s. 46-49); Debatu o kyberregulaci vede stát bizarně a chabě (s. 58).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2024, č. 47

Češi v Baku lobbují za ropu, plyn i vlaky: reportér týdeníku Euro se zúčastnil celosvětového summitu OSN o ochraně klimatu v Azerbajdžánu. Pronikl do zákulisí akce, na níž Češi jednali o strategických dodávkách ropy, plynu či miliardových zakázkách (s. 12-18); Putinovské Rusko na sovětské trajektorii: ruský režim intenzivně zbrojí, má otevřeně velmocenské ambice - reportáž o zbrojení RF (s. 20-24); Fetišizace výroby je odsouzena k nezdaru: vina za zánik pracovních míst ve Spojených státech se mnohem snáze svaluje na Čínu než na domácí spotřebitele a automatizaci - ve spolupráci s Financial Times (s. 26-27); Přestavět Německo: dva roky ekonomické stagnace. Infarkt automobilového srdce. Problémy s integrací imigrantů. Radikalizace východních zemí. Politická krize. Německo prožívá nejhorší časy v novém tisíciletí - německá krize (s. 30-33); Německý ekonomický model zadržává - ve spolupráci s Financial Times (s. 34-39); Ekonometr, který zkoumá krypto: bitcoiny jsou pořád ohromně zajímavým vědeckým tématem pro řadu oborů, říká Ladislav Křišťoufek, prorektor UK (s. 50-51); Akademické patenty? Spíše inspirace než investice (s. 62).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2024, č. 48

Revoluce na české železnici: vlaky v nové éře budou pohánět baterie nebo elektřina z trolejí. Drahé a méně výkonné diesely postupně skončí a přesunou se do muzeí - téma čísla o železniční dopravě (s. 12-18); Diamanty nejsou věčné: cena jednorázových přírodních drahokamů od počátku roku propadla téměř o čtvrtinu, další pokles je na obzoru, cenu sráží situace v Číně a razantní nástup těch laboratorně vyrobených (s. 20-24); Euro zatím nechceme. Vláda přitom získala kuchařku - strategický vládní dokument o možnostech přijetí společné evropské měny (s. 26-27); Dokáže se Evropa bránit bez USA? Zvolený prezident D. Trump obrací svoji pozornost jinam, takže starý kontinent bude muset vynakládat na obranu víc peněz - ve spolupráci s Financial Times (s. 40-45); Lihovary? Metla lidstva, ale i zdroj blahobytu: do života přibližně tisícovky lihovarů v ČSR, jež denně chrlily hektolitry daněného lihu, zasahovala i velká politika - seriál Byznys první republiky (s. 52-55); Ministr Kupka piluje novelu o autonomních vozidlech (s. 58); Vodní blahobyt nemusí trvat věčně - dostatek pitné vody (s. 66).

Euro : ekonomický týdeník

Sv. 2024, č. 49

Údržbářské rozpočty, šnečí posuny - komentář k státnímu rozpočtu na r. 2025 (s. 10); Herní miliardáři z Česka - rozhovor se S. Pavlíčkem a M. Španělem z Bohemia Interactive (s. 12-19); Dřevo 2.0: české firmy se učí, jak dávat dřevu přidanou hodnotu. Stát má surovinovou politiku pro tuto strategickou komoditu (s. 20-25); Velké německé propouštění: německé firmy chtějí zrušit desítky tisíc pracovních míst. Propouštět ale plánují i zahraniční filiačky. Německo zřejmě čeká největší sociální otřesy za posledních třicet let - trh práce (s. 26-28); Trump velí: Vyhostíme nelegály! Pracovníci bez papírů jsou jako červené krvinky. Neviditelně (a levně) zajišťují funkce americké ekonomiky - přesto nebudou v USA vítáni (s. 32-33); Proč vyvolá Trumpova obchodní válka chaos: cla, uvalená zejména na jednu konkrétní zemi, způsobí neblahý ekonomický a politický zmatek - ve spolupráci s Financial Times (s. 34-35); Francie je vlastně v bankrotu - zadlužení země narostlo na 110 procent HDP (s. 36-38); Proč Šanghaj není finanční Mekkou - ve spolupráci s Financial Times (s. 42-47); Škoda Auto chce navýšit prodeje elektromobilů - model Elroq (s. 58).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 223 (15.11.2024)

35 let poté: rychlý růst vystřídal zpomalení. Češi mají opět blbou náladu - výročí sametové revoluce (s. 1-2) a související články na s. 18-19, 20-21 a 24; Jak po dotacích nakopnout prodeje elektroaut? Jednou z cest jsou v cenících přiznané slevy pro podnikatele (s. 3); Finančák zjišťuje, zda lidé zdanili výhry nad milion korun. Dotkne se to kurzových sázkařů i hráčů pokeru (s. 4); Bitcoin spěje k hranici 100 tisíc dolarů. Nejen díky Trumpovi (s. 6); CDU se chystá na převzetí moci. Německý skomírající

byznys čeká, s kým bude vládnout (s. 8); Dohnali jsme Rakousko? Na konci roku 1989 ekonom Waltr Komárek sliboval, že do deseti let dostihneme Rakousko. Kde se naše země ocitla 25 let poté? (s. 15-17).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 225 (19.11.2024)

Hypoték přibýlo, průměrný úrok klesl na 4,9 procenta (s. 2); Účtenky na prodej. Podnikatelé přes cizí paragony obírají stát o stovky milionů na DPH, finančák rozjel kontroly (s. 3); Jak by měla vypadat evropská obrana: kupovat zbraně, opevnit hranice s Ruskem a Trumpovi ukázat výhody NATO (s. 6) a související komentář na s. 10; Česko potřebuje reformu své hospodářské politiky i myšlení - komentář (s. 11); Budoucnost bankovníctví je v mobilní aplikaci založené na AI. Práce poradců se změní - rozhovor s T. Salomonem z České spořitelny (s. 14-15); Banky těží z vývoje úrokových sazeb a některé čekají rekordní zisk. Pomáhají poplatky z investic i vyšší objem hypoték (s. 18).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 226 (20.11.2024)

Ulevit chudým od odvodů a bohatým od podpory. Experti načrtli daňovou reformu, ze dna má dostat desetitisíce lidí (s. 3); Budeme vrtat, baby, vrtat. Návrat Trumpa děsí firmy, které naskočily na zelenou energii - těžba ropy v USA (s. 6); Takovou "raketu" jsem nečekal. Bitcoin už tu s námi zůstane - rozhovor s L. Křišťoufkem, prvním českým vědcem oceněným za výzkum kryptoměn (s. 8-9); Dánsko jako první zavádí "emisní povolenky" pro dobytek - zpoplatnění produkce emisí zemědělských zvířat (s. 10); Stát nezvládne komunikovat digitálně. Politici se raději drží tužky a papíru - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 227 (21.11.2024)

Efekt Kellner: dědictví po nejbohatším Čechovi zahýbalo se statistikami. Jak se změnilы nezdanitelné příjmy - oznámené nezdanitelné příjmy (s. 3); Cla na dovoz? Ta nejlepší varianta, Trump pro Evropu chystá ještě něco horšího - rozhovor s odborníkem na evropskou obchodní politiku R. Kortewegem z institutu Clingendael (s. 6); Stavební spořitelny budou pomáhat Čechům s úspornými rekonstrukcemi bydlení, říká Libor Vošický z Buřinky (s. 13); Daně v Česku nahrávají lidem s většími příjmy a majetkem - komentář (s. 14); Co bude s vědou bez evropských miliard? Potřebujeme strategii - komentář (s. 14); Solární horečka pokračuje - infografika o fotovoltaike v Česku (příl. Fotovoltaika, s. 6).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 229 (25.11.2024)

Trump sklízí chválu za nominaci ministra financí Bessenta (s. 2); Tlak proti rušení úřadů práce roste a Jurečka připouští změnu plánů. První starostové už slaví úspěchy (s. 4); Nové daňové změny se mohou Slovensku vymstít (s. 12); Růst bitcoinu a vliv Trumpa - komentář (s. 13); Investoři mění trh kryptoměn. Co žene bitcoin tak vysoko? (s. 15); Pracovní trh promění AI do několika let, ve zdravotnictví už dělá revoluci nyní (příl. Umělá inteligence, s. 8).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 234 (2.12.2024)

Nová povinnost pro firmy: vybraným pracovníkům mají pomáhat s duchodem - dřívější odchod do penze vybraných pracovníků v náročných profesích (s. 3) a související rozhovor s V. Bezděkem na s. 3; Spotřeba plynu klesá, cena za trubky roste. ERÚ zveřejnil, kolik budou stát energie v příštím roce (s. 6); Nemáme nestandardní marže u hypoték. Je to spíše návrat k normálu - rozhovor s šéfem Modré pyramidy M. Pupalou (s. 8-9); Zaměstnávání cizinců se firmám prodraží méně, než čekaly (s. 10); Nedostupnost bydlení bude dlouhodobý problém. Ale víc bytů víc dětí nepřivolá - komentář (s. 14); Čau youtubeři, tady úřad! Máme pro vás jeden pěkný formulář - komentář (s. 14); Akcie rostou a s nimi také napětí kolem cel a daní. Jak Trumpův návrat ovlivní trhy - komentář (s. 15).

Hospodářské noviny

Sv. 68, (2024) č. 237 (5.12.2024)

Mzdy rostou, jejich reálná hodnota je ale na úrovni roku 2018 (s. 2) a související komentář na s. 14; Na společenství vlastníků se valí další povinnosti. Čekají je nové energetické štítky i změny při vyúčtování tepla (s. 3); Konec fetiše. Pro úpravu dluhové brzdy už jsou i konzervativci - pravidla vyrovnaného rozpočtu v Německu (s. 10); Ceny plynu na trhu klesají, ale regulovaná energetika má zlaté dno - komentář (s. 14); Výroba strojů v Česku znovu na růstové vlně - infografika (příl. Strojírenství, s. 6).

Hospodářské noviny**Sv. 68, (2024) č. 238 (6.12.2024)**

Vymyslet, ale i prodat. Reforma výzkumu se podle byznysu příliš vleče (s. 4); Stát razantně sníží dotace na domácí solární elektrárny. Na zateplení dá všem peníze předem, i zvýhodněný úvěr - změny v Nové zelené úsporám (s. 6); Od února měly být všechny úřady online, vláda ale couvá (s. 6); Stane se bitcoin digitální měnou pro digitální dobu? Ještě ne... - komentář (s. 14); Dočkáme se už výraznějšího hospodářského oživení? - komentář k české ekonomice v r. 2025 (s. 15).

Účetnictví**Sv. 2024, č. 11**

Doklady: rozdíl mezi daňovým a účetním dokladem (s. 3-7); Daňové doklady (s. 8-15); Daňové doklady - pokračování (s. 16-23); Elektronický oběh dokladů (s. 24-25); Mezinárodní standardy účetního výkaznictví II - IAS (s. 35-38); K některým trestněprávním aspektům nevedení zákonem předepsaného účetnictví etc. (s. 39-41); Vzpomínka na historický mezník - vytištění matematické učebnice L. Pacioliho v r. 1494 (s. 56-57).

MINISTERSTVO FINANCÍ
Odbor Provoz ICT
Oddělení Informační podpora a knihovna

Přehled nových knih

Přehled nových knih

Daně.....	43
Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny	43
Podnik a podnikání	43
Právo.....	44
Životní prostředí	45
Ostatní	45

Daně

30433

Danuše Nerudová

Daňová politika v Evropské unii

Praha : Wolters Kluwer, 2024, xiii, 225 stran : ilustrace

Komplexní výklad daňové politiky Evropské unie (EU), historický přehled vývoje evropské integrace a popis snah o daňovou harmonizaci. Základní směry daňové politiky v EU v kontextu boje s daňovými úniky. Výsledky projektu akčního plánu k erozi základů daně a převodu zisků (BEPS) a další vývoj v této oblasti. Daňová politika v oblasti nepřímých daní (harmonizace DPH) a v oblasti přímého zdanění. Návrh textu směrnice o společném konsolidovaném základu daně (CCCTB). Konvence k zamezení dvojího zdanění v EU. Nové návrhy na poli iniciativy BEPS 2.0 – Pilíř I a II. Aktuální návrh na vytvoření společného rámce pro zdaňování korporací v EU (tzv. BEFIT). - Vydání druhé - ISBN: 978-80-7676-812-3 (brožováno)

30310VIII

Otakar Machala, kolektiv autorů

Elektromobilita z daňového pohledu. Dotazy z praxe

Praha : Svaz účetních České republiky, 2024, 64 stran

První příspěvek se zabývá rostoucí elektromobilitou v souvislosti se zdaňováním. V úvodu jsou popsány historie a druhy elektrických vozidel. Následuje přehled právních a politických východisek daňové úpravy. Užití elektromobilů v podnikání je obsahem další části článku. Tzn. uplatňování silniční daně a daně z příjmů. Druhý příspěvek sestává ze stanovisek k dotazům: účetnictví svěřenského fondu, rozhodující okamžik pro účetní zachycení při pořízení pozemku, reklamace dovezeného zboží, úmrtí OSVČ - plátce DPH a povinnosti dědice, nákup osobních automobilů z Německa, účtování o nakoupeném materiálu, prodej auta z reklamní soutěže aj. - Okénko odborné angličtiny. - ISBN: 978-80-7626-050-4 (brožováno)

Hospodářská situace a politika. Řízení. Výroba. Služby. Ceny

30428

Jan Urban

Ekonomie bez mýtů a iluzí : jak ekonomika funguje doopravdy

Praha : Grada, 2024, 261 stran : ilustrace

Orientace ve složitých ekonomických souvislostech současného světa není jednoduchá a proto autor nabízí "klíč k odhalení skutečného fungování ekonomiky". Nabízí výklad pojmů: ekonomická intuice, pomíjení ekonomických souvislostí, mentální zkratky, principy ekonomického uvažování, státní výdaje, spravedlivé ceny, zisková motivace, regulace trhu, role státu a jeho velikost a efektivita, problémy globalizace, konkurenceschopnost, nutnost podpory vývozu, mzdové rozdíly, morální hazard, deflace, podpora výroby "s vysokou přidanou hodnotou", podpora podniků a jejich růst, inflace a inflační iluze, nebezpečí společné měny, ekonomické principy pro dobré a špatné časy aj. V závěrečné kapitole odpovídá autor na otázku, jak se ekonomických iluzí vyvarovat. - 2. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-271-5228-5 (brožováno)

Podnik a podnikání

30429

Kamil Kovaříček

Systém zachování kapitálu v poměrech kapitálových společností : otevřené a skryté rozdělování kapitálu

V Praze : C.H. Beck, 2024, xvi, 250 stran

Systém zachování kapitálu je souhrnem pravidel, která mají zabránit společníkům ve zneužívání výhod poskytnutých samotným charakterem kapitálových společností. Jde o pravidla, která zásadně ovlivňují fungování těchto společností. Hlavním cílem publikace je poskytnout potřebný kontext pro pochopení obsahu systému zachování kapitálu, analýzu vlivu systému zachování kapitálu na fungování kapitálových společností a jeho konkrétní projevy při rozdělování kapitálu v rámci české úpravy

společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti. Z obsahu jednotlivých částí: základní pilíře kapitálových společností, systém zachování kapitálu (terminologie, vývoj kapitálových režimů v USA, EU, Německu a v Česku), rozdělování kapitálu společníkům v českém prostředí, otevřené a skryté způsoby rozdělování zisku, zákaz vrácení vkladu. - Vydání první - ISBN: 978-80-7400-972-3

Právo

30431

Millan Cigánek

Dokazování v přestupkovém řízení

Praha : Wolters Kluwer, 2024, xv, 262 stran

Ucelený a systematický pohled na dokazování v přestupkovém řízení ve všech jeho souvislostech. Pozornost je věnována hlavním zásadám ovládajícím dokazování, jejich vlivu na činnost správního orgánu i strategii obhajoby. Opomenuty nejsou časté procesní nedostatky při provádění dokazování a možný dopad rozličných vad na spravedlivý proces. Autor vychází z aktuální judikatury a nabízí případové studie napomáhající objasnit smysl, účel i kontext právní úpravy. Právní stav publikace je k 31.8.2024. - Vydání první - ISBN: 978-80-286-0015-0

30436

Michal Bobek, Petr Bříza, Pavlína Hubková (eds.)

Dvacet let vnitrostátní aplikace práva EU

V Praze : C.H. Beck, 2024, xv, 405 stran

Ohlédnutí za prvními dvěma dekádami členství České republiky v EU. Byly vyhlídky a predikce na téma europeizace formulované před dvaceti lety výstižné? K jak hluboké proměně došlo v jednotlivých oblastech práva, stejně jako v přístupu jednotlivých aktérů? Publikace zahrnuje bilanční příspěvky od autorů, kteří se danou problematikou a vnitrostátní aplikací unijního práva dlouhodobě zabývají. Zároveň je doplněna o pohled mladší generace. Zadáním pro tyto autory bylo nastolit nová témata, v kterých lze spatřit nové a současné problémy či otázky vnitrostátních dopadů unijního práva. Shromážděné příspěvky nabízejí unikátní vhled do řady právních oblastí - od práva ústavního, přes právo správní, trestní, problematiku hospodářské soutěže, ochranu před diskriminací, až po popis přístupu jednotlivých aktérů k právu Unie, ať již v oblasti legislativy, či v soudní aplikační praxi. - 1. vydání - ISBN: 978-80-7400-971-6

30434

Kupčík a kol.

Moderní soutěžní právo a ekonomie

V Praze : C.H. Beck, 2024, xxxi, 822 stran

Sborník kombinuje právní a ekonomický pohled na zásadní otázky v oblasti hospodářské soutěže. Přináší komplexní a detailní rozbor témat v částech: Společné koncepty; Ex post kontrola (dohody a zneužití dominance); Ex ante kontrola (koncentrace); Soukromoprávní vymáhání soutěžního práva. Jednotlivé příspěvky v těchto částech se věnují zamyšlení nad cílem soutěžní politiky, rolí ekonomie v soutěžním právu, digitálním platformám, sportu, trhům práce aj. Vedle toho přináší publikace např. první českou analýzu současné úpravy českého a evropského práva v oblasti vertikálních dohod nebo nových přístupů u kontroly spojování soutěžitelů. Podrobně se zabývá i soukromoprávním vymáháním včetně ekonomického vyčíslení újmy. - 1. vydání - ISBN: 978-80-7400-973-0 (brožováno)

30427

Daniel Hanuš

Ohrožené dítě v právu soukromém a veřejném

Praha : Národohospodářský ústav Josefa Hlávky, 2024, 246 stran : ilustrace

Práce si klade za cíl vymezit historickou, teoretickou, obsahovou a praktickou rovinu pojmu "ohrožené dítě" a s ním souvisejících pojmů v interdisciplinárním přesahu v návaznosti na ukotvení této problematiky v právu soukromém a veřejném v ČR ve vzájemných souvislostech. Je definována teorie ohroženého dítěte včetně základních kategorií. Popsány jsou konkrétní životní situace, ve kterých se dítě dostává do ohrožujících situací, a poté uvedeno, jak se tyto situace odráží v právního řádu ČR, právu mezinárodním a judikatuře soudů. - ISBN: 978-80-88018-61-2

30432

Tomáš Kruták, Lenka Krutáková, Jan Gerych

Zákon o zadávání veřejných zakázek : s komentářem k 1.1.2024

Olomouc : ANAG, 2024, 766 stran

Komentované znění zák. č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů. Komplexní a provázaný výklad právního stavu se vedle základních institutů veřejného zadávání podrobně věnuje jednotlivým postupům zadavatele v zadávacích řízeních, včetně koncesního řízení, a podmínkám pro jejich použití. Dále se zaměřuje oblast uzavírání rámcových dohod a dalších zvláštních postupů zadavatele. Toto vydání zpracovává doposud nejrozsáhlejší novelizaci provedenou zák. č. 166/2023 Sb. Publikace zahrnuje také prováděcí právní předpisy k zákonu a bohatou přílohovou část včetně odkazu na související ustanovení a judikaturu. Právní stav publikace je k 1.1.2024. - 3. aktualizované vydání - ISBN: 978-80-7554-400-1 (brožováno)

Úplné znění zákonů**(ÚZ)**

30300/1609

Insolvence. Preventivní restrukturalizace : redakční uzávěrka 16.9.2024

30300/1608

Občanský soudní řád. Hromadné občanské řízení soudní. Zvláštní řízení soudní. Rozhodčí řízení : redakční uzávěrka 16.9.2024

30300/1612

Životní prostředí : redakční uzávěrka 7.10.2024

Životní prostředí

30435

Bjørn Lomborg ; přeložil Petr Holčák

Falešný poplach : proč nás klimatická panika stojí tisíce miliard, škodí chudým a planetě nepomáhá

Praha : Argo : 2021, 293 stran : ilustrace

Změna klimatu probíhá a musí se řešit. Není to ale žádná apokalyptická hrozba, k jejímuž odvrácení bude nutné snížit životní úroveň, zdražit základní potřeby a energie. O tom je přesvědčen dánský ekolog Lomborg. Na konkrétních příkladech ukazuje, že takřka všechno, o čem se v této souvislosti mluví, je mylné nebo vylhané. Autor se domnívá, že na globální debatě o klimatu je zneklidňující především to, jak velké množství zdrojů se promarní v projektech a na nepřiměřeně nákladných opatřeních. Zároveň navrhuje konkrétní kroky, které povedou ke světu mnohem lepšímu pro všechny. Lidstvo si musí osvojit pět způsobů řešení: mírnou a postupně rostoucí uhlíkovou daň, zcela klíčové zelené inovace, adaptaci, geoinženýrství a růst prosperity. - První vydání v českém jazyce - Přeloženo z anglického originálu False alarm. - ISBN: 978-80-257-3678-4

Ostatní

30430

Dušan Kováč ; překlad Olga Vašková

Dějiny Slovenska : bez mýtů a legend

Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2024, 607 stran : fotografie, ilustrace

Dějiny Slovenska od nejstarších dob pravěku po současnost. Poslední kapitoly jsou věnovány integraci Slovenska do EU a NATO, ekonomickému vývoji a zahraniční politice státu, pandemii od konce roku 2019 a období od února 2022, začátku válečného konfliktu na Ukrajině. - Vydání první - Dodatky: chronologický přehled událostí, panovníků a státních představitelů, rodokmeny panovnických dynastií. - ISBN: 978-80-7422-929-9 (vázáno)

Odbor Provoz ICT Oddělení Informační podpora a knihovna

Výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 16:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Čtvrtek:

9:00 - 12:00

Letní výpůjční doba knihovny

Pondělí a středa:

(otevřeno i pro veřejnost)

9:00 - 12:00 ; 13:00 - 15:00

Úterý a pátek:

9:00 - 12:00

tel.:

257042588

e-mail:

knihovna@mfcz.cz

Informace pro veřejnost:

<https://www.mfcz.cz/cs/ministerstvo/sluzby-verejnosti/odborna-knihovna>

Intranet:

<https://knihovna.urad.mfcz.cz/oknihovne.php>

International VAT monitor Finanz-Rundschau Der Betrieb Bulletin for international taxation Bankovníctví The Economist Finansy Soudní rozhledy
daňová a hospodářská kartotéka Monatsbericht des BMF Hospodářské noviny Poradce veřejné správy Daně a právo v praxi EKO Politická ekonomie pa
Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik Clo-douane European taxation Euro The Financial regulator Ekonomická revue Prague economic pa
WirtschaftsWoche Umsatzsteuer-Rundschau Daňový expert Kapitál Praktický poradce v daňových otázkách Deutsche Bundesbank - Monatsbericht Obo
rávní rozhledy Wirtschaft und Statistik Voprosy ekonomiki Geldpolitik & Wirtschaft Ekonom Financial Times Právník CEE Quarterly Pojistné rozp
četnictví Auszüge aus Presseartikeln Národní pojištění Bundesgesetzblatt Statistiken - Daten & Analysen Ekonomické rozhledy Handelsblatt Biate
scal studies The International economy Acta Oeconomica Pragensia Finance a úvěr FinanzArchiv Conjoncture Financní, daňový a účetní bulletin O
finanz-Rundschau Právní rádce Daně a účetnictví bez chyb, pokut a penále Journal of financial crime Finanzmarktstabilitätsbericht Journal of mone